

แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 :
นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ซึ่งเป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2557 เป็นการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม ในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2557) มีวัตถุประสงค์หลักคือ

1) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศระดับพื้นที่เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด สนับสนุนการตัดสินใจเชิงพื้นที่

2) พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านสถิติขององค์กรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ

การดำเนินโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มีขั้นตอนการดำเนินงานหลักประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลกลุ่มจังหวัดก่อนการลงพื้นที่ : ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ก่อนทำการนัดหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 นัดหมายลงพื้นที่ : ดำเนินการนัดหมายเพื่อนำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ที่ปรึกษาในเขตทีมที่ปรึกษาจังหวัด และสถิติจังหวัดในการเตรียมความพร้อมทั้งข้อมูล รูปแบบการนำเสนอ และจัดเตรียมเอกสาร

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) : นำเสนอผลการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ที่ได้กำหนดเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด พร้อมขอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และกำหนดนัดหมายการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด : จัดเตรียมเนื้อหาการประชุม คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ โดยมีเรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณาสำคัญ คือ การรับร่างแผนพัฒนาสถิติ ระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ที่มีเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด พร้อมแผนผังรายการสถิติทางการที่แสดงชุดข้อมูล ตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ประเด็นยุทธศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา การจัดเก็บข้อมูล (Data Gap Analysis) และแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด : ดำเนินการจัดทำ รายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ให้สมบูรณ์และเป็นไปตามมติที่ประชุม ที่ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลสำคัญ จำเป็น ที่สนับสนุน การดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ต่อไป

โดยในการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ คาดว่าประโยชน์ที่กลุ่มจังหวัดจะได้รับ คือ

- ยกระดับคุณภาพข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระดับกลุ่มจังหวัดให้มีมาตรฐานทางวิชาการ
- สร้างมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัด และสำนักงานสถิติจังหวัด
- สนับสนุนการรายงานการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด และ สำนักงานจังหวัด

ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (นนทบุรี ปทุมธานี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา) ได้ดำเนินงานครบทั้ง 5 ขั้นตอนแล้ว โดยมีสรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดทั้ง 3 ประเด็น ยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) และจัดทำแผนผังสถิติทางการ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมผลวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาข้อมูล (Data Gap Analysis) ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก โดยเลือกศึกษาประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) คือ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 20 รายการ เป็นรายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 14 รายการ ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล และรายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 6 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเลือกศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 32 รายการ เป็นรายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 26 รายการ ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล และรายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 6 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม โดยเลือกศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 47 รายการ เป็นรายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 16 รายการ ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล และรายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 31 รายการ

คำนำ

ด้วยภารกิจตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6 (1) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินงานด้านสถิติของประเทศมีความเป็นเอกภาพ ข้อมูลสถิติมีมาตรฐาน ลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำสถิติ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศร่วมกัน และมาตรา 6 (7) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศ ดังนั้นสำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 และเพื่อให้การแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สอดรับกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 1 การบริหารบ้านเมืองที่ดี มาตรา 6 (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (3) มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบริบทให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน โดยการปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว

ในปี พ.ศ. 2557 นี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้ดำเนินงาน “โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด” ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555 - 2556) ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการนโยบายบริหารราชการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มีนโยบายให้กลุ่มจังหวัดมียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่นำการพัฒนาสังคมและเป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการการบูรณาการข้อมูล การทำงานอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด ที่มีความต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก รายงานฉบับนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการบริหารงานกลุ่มจังหวัดต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก - ข
คำนำ	
อภิธานศัพท์	i - iv
บทที่ 1 : บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด	3
บทที่ 2 : ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด	
2.1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มจังหวัด	5
2.2 ศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัด	5
2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด	12
2.4 ผลกระทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)	13
บทที่ 3 : ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด	
3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	19
3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	26
3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	35
บทที่ 4 : บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ	
4.1 สรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ในปัจจุบัน	51
4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต	54
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก : ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)	
ภาคผนวก ข : รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata : OS Metadata)	
ภาคผนวก ค : CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	
- ประมวลผลการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม	13
แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	51
แผนภาพที่ 3 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	52
แผนภาพที่ 4 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	53

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 : ผลិតภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2550 - 2554	6
ตารางที่ 2 : ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จำแนกรายสาขา) ปี พ.ศ. 2551 - 2554	6
ตารางที่ 3 : จำนวนนักท่องเที่ยวรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2555	9
ตารางที่ 4 : รายได้จากการท่องเที่ยวรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2551 - 2555	10
ตารางที่ 5 : จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2555	10
ตารางที่ 6 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11	15
ตารางที่ 7 : ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11	16
ตารางที่ 8 : ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11	17
ตารางที่ 9 : ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	19
ตารางที่ 10 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำ เจ้าพระยาและป่าสัก”	21
ตารางที่ 11 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟู ระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”	25
ตารางที่ 12 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และ ฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”	25
ตารางที่ 13 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	26
ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”	28
ตารางที่ 15 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”	34
ตารางที่ 16 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”	34
ตารางที่ 17 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	35
ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”	37
ตารางที่ 19 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชน สายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”	47
ตารางที่ 20 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถี ชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”	47
ตารางที่ 21 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ ระยะสั้นภายในปีแรก	57

อภิธานศัพท์

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ (76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด) มีการใช้เครื่องมือและรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ และคำย่อหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้การขยายผลการดำเนินงานมีความเข้าใจตรงกัน มีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้รวบรวมคำศัพท์และคำย่อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน มาให้ความหมาย หรือคำจำกัดความที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด แสดงดังตารางต่อไปนี้

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	เครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในระยะสั้น 1 ปี และระยะกลาง 4 ปี ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการ ว่ามีรายการใดบ้าง จะพัฒนาอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งระบุระยะเวลา (Baseline) ที่ต้องดำเนินการด้วย
ผังสถิติทางการ	รายการข้อมูลสถิติที่สำคัญ และจำเป็นที่สามารถตอบสนองการณ์ ยุทธศาสตร์ และสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนภูมิภาค หรือคณะผู้บริหารจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้ในการวางแผนระดับนโยบายจังหวัด ทั้งแผนปฏิบัติงานและการจัดสรรงบประมาณ ในแผนงานและโครงการ โดยผังสถิติทางการ จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ - ตารางแผนผังสถิติทางการของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย - ชื่อชุดข้อมูล - ตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ที่เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดประเภทกิจกรรมและกระบวนการเพื่อกำหนดรายละเอียดของข้อมูล - รายการสถิติทางการที่สำคัญ พร้อมคุณลักษณะของข้อมูล ว่าเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลระดับอันดับ (Ordinal Scale) หรือข้อมูลระดับช่วงชั้น (Interval Scale)/ข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) - สถานะการเก็บข้อมูลในปัจจุบันว่ามีการเก็บหรือไม่ - วิธีการเก็บข้อมูล - ความถี่ในการเก็บข้อมูล - หน่วยงานผู้รับผิดชอบ - รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata) ซึ่งจะมีรายละเอียดสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ - การผลิต/จัดทำสถิติทางการ เป็นส่วนแรกที่จะแนะนำรายละเอียดกระบวนการจัดทำระเบียบการค้นคว้า เพื่อความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ต่อไป โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ - ชื่อโครงการ/งาน/ทะเบียน/รายงาน - วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ สสำรวจ ทะเบียน และรายงาน - มาตรฐานการจำแนกข้อมูล - รูปแบบการเก็บข้อมูล ได้แก่ จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูลดิจิทัล และฐานข้อมูล

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
	2.1.5 ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2.1.6 ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล 2.2 การเผยแพร่สถิติทางการ เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นปัจจุบันของสถิติทางการประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 2.2.1 วิธีการเผยแพร่ 2.2.2 ความถี่ในการเผยแพร่ 2.2.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูล 2.3 สถิติทางการ จะประกอบไปด้วย ชื่อสถิติทางการ ปีที่จัดทำ สาขา หมวดหมู่ รวมถึงวิธีการคำนวณที่ได้มาซึ่งสถิติทางการ (ที่เป็นตัวชี้วัด) โดยในหนึ่งการผลิต อาจมีสถิติทางการมากกว่า 1 รายการสถิติทางการก็ได้ 2.4 คำนิยามที่สำคัญ 2.5 หน่วยงานรับผิดชอบผลิต/จัดทำข้อมูล เพื่อระบุแหล่งที่มาและเจ้าของข้อมูลประกอบไปด้วย 7 ส่วน คือ 2.5.1 กลุ่ม/ฝ่าย 2.5.2 สำนัก/ศูนย์/กอง 2.5.3 กรม/หน่วยงาน 2.5.4 กระทรวง 2.5.5 โทรศัพท์ 2.5.6 โทรสาร 2.5.7 E-mail address
รายการสถิติทางการ	ข้อมูลที่ใช้บรรยายเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (facts) ของเรื่องต่างๆ ที่ต้องการศึกษา เช่น สถิติจำนวนผู้ป่วย สถิติจำนวนคนเกิด สถิติจำนวนคนตาย เป็นต้น
รายการข้อมูล (Data List)	ข้อเท็จจริง (facts) ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข เช่น จำนวนผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV ในหมู่บ้าน ราคาของพืชผักและผลไม้ต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น หรืออาจเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่ตัวเลข เช่น การศึกษา หรือ อาชีพของคนในหมู่บ้าน เป็นต้น
ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)	การกำหนดคุณสมบัติพิเศษของจังหวัดว่ามีลักษณะพิเศษในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร ซึ่งกลยุทธ์ในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดนั้น จังหวัดสามารถเลือกแนวทางกลยุทธ์ได้หลายรูปแบบ อาทิ ตำแหน่งการพัฒนาของจังหวัด มีหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนว่า จากลักษณะพิเศษของจังหวัดนั้นแล้ว จังหวัดจะมีทิศทางอย่างไร มีคู่แข่งหรือไม่ คือจังหวัดใด หรือมีการพัฒนาเชิงเปรียบเทียบด้านใด (Benchmarking) ทั้งนี้ เพื่อจะสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนาได้ และจะช่วยในการสร้างการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดได้
ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น สามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI)	เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหลายเรื่องและหลายประเด็น ดังนั้นในการศึกษาภายใต้โครงการฯ ที่มีข้อจำกัดด้านเวลานั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยเลือกหัวข้อสำคัญที่มาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญ จำเป็น เร่งด่วน หรือเป็นหัวข้อที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดระบุให้ความสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องวางแผนป้องกัน แก้ไข และมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อเป็นประโยชน์ให้พื้นที่ และ/หรือสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้ต่อไป
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC)	เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในองค์กร เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า โดยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่องค์กรส่งมอบให้แก่ลูกค้า โดยแต่ละกิจกรรมในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) มีส่วนช่วยก่อให้เกิดคุณค่าทั่วทั้งองค์กร ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าขององค์กรให้กับลูกค้า ด้วยการเริ่มต้นแยกแยะองค์ประกอบของทรัพยากรต่างๆ จึงมีการกำหนดโครงการและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับองค์กร
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)	เป็นห่วงโซ่มูลค่ารูปแบบกลางที่ได้จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาภาพรวมของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นในแต่ละด้านจะมีประเด็นย่อยรวม 14 เรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาพื้นที่
ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์ (Value Chain ยุทธศาสตร์)	การปรับห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปเป็นห่วงโซ่มูลค่าที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในแต่ละประเด็น ซึ่งจะต้องเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ การจัดทำห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์จะแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) เป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ให้กับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF)	ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องทำให้มีหรือเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือคือ เป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กร จะมีปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเป้าหมายหลัก ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบกิจการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ
ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator : KPI)	ตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน หรือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก หรือตัวชี้วัดผลงานหลัก เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยประเมินผลความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น ธุรกิจหลายแห่งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานตั้งแต่ระดับองค์กร และแตกลงมาสู่ระดับฝ่าย แผนก ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ มักจะเป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยงานนั้นๆ ทำงานได้ตามเป้าหมายหรือได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดผลงานที่กำหนดหรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าผลงานของหน่วยงานนั้นเป็นที่น่าพอใจ หรือมีผลงานที่ได้มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ การที่หน่วยงานจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้นั้น พนักงานในหน่วยงานจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้หน่วยงานได้ผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นพนักงานในหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานของพนักงานแต่ละคนว่า ทำงานขนาดไหนจึงจะได้มาตรฐานที่กำหนด หรือสำเร็จตามเป้าหมาย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ 100 ปี โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลางผลิตสถิติในทุกสาขา โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติจากการสำรวจ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตสถิติจากระบบการรายงานงานทะเบียน โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน จนถึงปัจจุบันมีการผลิตสถิติในเกือบทุกสาขาโดยหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ฯลฯ แตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานและคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีเกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 เป็นแผนแม่บทฉบับแรก นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถิติเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพและได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีระบบสถิติที่ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดสถิติทางการที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ” ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทระบบสถิติฯ ได้แก่

- การบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเครื่องมือสำคัญ คือ แผนพัฒนาสถิติสาขาต่างๆ รวม 21 สาขา
- การพัฒนาสถิติให้มีมาตรฐานโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ แนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตสถิติ และการประเมินคุณภาพสถิติ
- การให้บริการสถิติอย่างทั่วถึงโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ ระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติระหว่างหน่วยงานต่างๆ

ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ผลิตสถิติจำนวนมากเพื่อตอบสนองการใช้ประโยชน์หลากหลายวัตถุประสงค์ แต่แผนแม่บทระบบสถิติฯ จะครอบคลุมการบริหารจัดการเฉพาะ “สถิติทางการ” ซึ่งเป็นสถิติที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและติดตามสถานการณ์การพัฒนาระดับชาติ ระดับสาขา และระดับพื้นที่เท่านั้น โดยคณะกรรมการสถิติรายสาขา และพื้นที่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการสถิติแต่ละสาขา และพื้นที่ ภายใต้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสถิติของประเทศ และรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

การปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2554 อีกทั้งในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการบูรณาการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่

โดยนำร่องใน 10 จังหวัด (กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี และนครนายก) ผลลัพธ์ที่ได้คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และในปี พ.ศ. 2556 ได้ขยายการดำเนินการในระดับกลุ่มจังหวัด โดยนำร่องใน 2 กลุ่มจังหวัดคือกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท) ได้ผลลัพธ์คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ได้ผลลัพธ์คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าว

สำนักงานสถิติแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพัฒนาระบบสถิติเชิงพื้นที่รองรับการพัฒนาประเทศในระดับต่อไป ที่มีความต้องการหน่วยงานสนับสนุนด้านข้อมูลเพื่อการบริหารยุทธศาสตร์ระดับสูง และเป็นงานที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของประเทศสู่ยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด สำนักงานฯ จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) เป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานที่ได้มีการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2557 จะมีการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ใน 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ทั้งนี้ โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ดำเนินการในรูปแบบของการมีส่วนร่วม และการบูรณาการของส่วนราชการที่เป็นหน่วยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่คือ คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ หน่วยงานในจังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ สถิติจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และหัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ด้วยการกำหนดรูปแบบของชุดข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทางสถิติและข้อมูลทะเบียนของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพร้อมๆ กัน รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานสถิติจังหวัดและหน่วยงานราชการในภูมิภาค ผ่านการให้คำปรึกษา และแนะนำ (Coaching) ของที่ปรึกษา และอบรมบุคลากรของสำนักงานสถิติจังหวัด 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ให้สามารถบูรณาการข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ และตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ เพื่อการผลิตและการใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

โดยกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ที่ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด เพื่อจัดทำผังสถิติทางการของข้อมูลที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดฉบับนี้ขึ้น เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อทบทวนข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ออกเป็น 21 สาขา (Sector) ตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูล (Verify Data) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ขาดหายแต่มีความสำคัญ และจำเป็น (Data Gap Analysis) ที่ต้องใช้ในการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งของภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ และเชื่อมโยง/บูรณาการข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.2 เพื่อจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศ (ผังสถิติทางการระดับกลุ่มจังหวัด) ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์หลักของกลุ่มจังหวัด และจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) รวมถึงวาระแห่งชาติ

1.2.3 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศ สนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่ ตลอดจนสร้างโอกาสการเข้าถึงข้อมูลยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของประชาชน

1.2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานและสร้างความมีส่วนร่วมของหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.5 เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นมืออาชีพด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ และมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนา 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดในโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัดครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาทบทวนแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดด้านประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัด และศึกษาทบทวนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1.3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
กลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)
ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 ปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จากแบบมาตรฐาน (Generic
Value Chain : GVC) เป็นรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าที่ครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

1.3.4 กำหนดเป็นความหมายของสถิติทางการตำแหน่งยุทธศาสตร์/ผลิตภัณฑ์
ที่มีศักยภาพของกลุ่มจังหวัดที่ได้ดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

1.3.5 ทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา
และสรุปรวบรวมรายการข้อมูลสถิติของแต่ละห่วงโซ่มูลค่าเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดที่มีการจัดทำในปัจจุบัน เพื่อจัดทำเป็นร่างผังรายการสถิติทางการ

1.3.6 ประชุมคณะทำงานในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อการจัดทำผังสถิติทางการระดับ
กลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เพื่อคัดเลือกรายการสถิติทางการที่มีความสำคัญ จำเป็น
และเพียงพอต่อการตัดสินใจให้เป็น “สถิติทางการ”

1.3.7 ศึกษาแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) พร้อมวิเคราะห์
ความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่เลือกจัดทำผังรายการ
สถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจ กับแนวทางการดำเนินการพัฒนาจังหวัด
อัจฉริยะผ่าน 13 แผนงาน เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของจังหวัด และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ
แนวทางการดำเนินงานในลำดับต่อไป

1.3.8 จัดทำ “ผังสถิติทางการ” ที่แสดงชื่อรายการสถิติ ตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บ
ความถี่ในการจัดเก็บ รูปแบบการจัดเก็บและหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้ สถิติทางการในผังสถิติทางการ
บางรายการอาจจะยังไม่มีผลิตหรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณา
เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาในลำดับต่อไป

1.3.9 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและเสนอแผนการพัฒนา
ในอนาคต

บทที่ 2

ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.1 - 2.3) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด ศักยภาพในด้านต่างๆ ที่สำคัญ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยรวบรวมและศึกษาทบทวนข้อมูลจากแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561¹ และส่วนที่สอง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.4) เป็นการวิเคราะห์ของทีมที่ปรึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) รวมไปถึงข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

2.1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 8,281.362 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,175,851.5 ไร่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มตอนล่างของประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่น้ำท่วมถึงสำหรับจังหวัดสระบุรี จะมีพื้นที่นอกจากจะเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำป่าสักแล้ว บางส่วนจะเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาตงพญาเย็น ทำให้มีลักษณะของพื้นที่บางส่วนเป็นเขาหยาบหรือเขาเตี้ย และบริเวณเขาสูง

สภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 จะเป็นลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีฝนตกประมาณ 120 วันในหนึ่งปี ส่วนจังหวัดสระบุรีมีวันที่ฝนตกน้อยกว่า 3 จังหวัดดังกล่าว อุณหภูมิเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 สูงสุดเฉลี่ยประมาณ 33 - 34 องศาเซลเซียส ต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 23 - 24 องศาเซลเซียส

2.2 ศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัด

2.2.1 ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (Gross Provincial Cluster Product) มีมูลค่า 927,685 ล้านบาท สูงเป็นอันดับ 3 ของกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มทั่วประเทศ (รองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกซึ่งมี GPP เท่ากับ 1,530,871 ล้านบาท และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางเท่ากับ 1,089,246 ล้านบาท) ส่วนใหญ่เกิดจากภาคนอกการเกษตรมูลค่า 898,582 ล้านบาท และภาคเกษตรมูลค่า 29,076 ล้านบาท* (*ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

¹ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561, ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556.

ตารางที่ 1 : ผลผลิตภัณฑัวมลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2550 - 2554

ผลิตภัณฑัวมลรวม	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554
ผลิตภัณฑัวมลรวมกลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	794,588	929,568	926,945	1,023,771	927,658
รายได้เฉลี่ยต่อคน (บาท/คน/ปี)	254,533	295,400	292,945	320,344	289,003

ที่มา : ประมวลข้อมูลตามกลุ่มพื้นที่ จากข้อมูล GPP ของสำนักบัญชีประชาชาติ, สศช. (อ้างถึงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 3)

จากมูลค่าผลิตภัณฑัวมลรวมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2551 - 2554 (จำแนกรายสาขา) พบว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ ยังคงพึ่งพาสาขาการผลิตนอกการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ โดยในปี พ.ศ. 2554 กลุ่มจังหวัดฯ มีมูลค่าผลิตภัณฑัวมลรวมสาขาอุตสาหกรรมเท่ากับ 520,422 ล้านบาท (ลดลงจากปีที่ผ่านมาเท่ากับ 593,954 ล้านบาท) จัดว่าเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑัวมลรวมเท่ากับ 927,658 ล้านบาท รองลงมาคือสาขาการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑัวมลรวมเท่ากับ 123,673 ล้านบาท และสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์มูลค่า 51,060 ล้านบาท ในขณะที่มีมูลค่าผลิตภัณฑัวมลรวมภาคการเกษตรรวม 29,076 ล้านบาทเท่านั้น

ตารางที่ 2 : ผลิตภัณฑัวมลรวมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จำแนกรายสาขา) ปี พ.ศ. 2551 - 2554

มูลค่าผลิตภัณฑัวมลรวม (ล้านบาท)	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554
ภาคเกษตร	29,427	30,065	29,434	29,076
1.เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	28,727	29,217	28,520	28,132
2.การประมง	700	848	914	944
ภาคนอกเกษตร	900,141	896,800	994,338	898,582
3.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	7,526	8,308	8,634	8,477
4.อุตสาหกรรม	537,943	524,296	593,954	520,422
5.การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	31,116	35,111	37,188	33,949
6.การก่อสร้าง	22,577	21,300	24,394	18,992
7. การขนส่ง การขยายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	124,758	130,234	133,858	123,673
8.โรงแรมและภัตตาคาร	8,160	8,192	15,846	9,380
9.การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	26,459	28,341	30,674	28,780
10.ตัวกลางทางการเงิน	26,163	25,146	27,902	32,346
11.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	52,920	51,557	53,966	51,060
12.การบริหารราชการและการป้องกัน ประเทศ รวมทั้งการประกันสังคม ภาคบังคับ	28,169	29,413	30,893	32,143

ตารางที่ 2 : ผลผลิตภัณฑั่มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จำแนกรายสาขา) ปี พ.ศ. 2551 - 2554 (ต่อ)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554
13.การศึกษา	17,124	17,578	18,426	19,284
14.การบริการด้านสุขภาพและสังคม	11,194	11,434	12,021	12,905
15.การให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	5,409	5,507	6,025	6,531
16.ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	622	463	601	641
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด	929,568	926,945	1,023,771	927,658
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดต่อคน (บาท)	295,400	292,945	320,344	289,003
ประชากร (1,000 คน)	3,147	3,164	3,196	3,210

ที่มา : ประมวลข้อมูลตามกลุ่มพื้นที่ จากข้อมูล GPP ของสำนักบัญชีประชาชาติ, สศช. (อ้างอิงในแผนพัฒนาภูมิภาคกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 3 - 4)

2.2.2 ศักยภาพด้านการเกษตร

พื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีจำนวน 3,297,835 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.71 ของพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 โดยมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญคือ ข้าว ถั่วเหลือง ฯลฯ ทั้งนี้ ที่ผ่านมากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ได้รณรงค์ผลิตสินค้าเกษตรภายใต้มาตรฐานการผลิตแบบการเกษตรที่เหมาะสม หรือ GAP (GOOD AGRICULTURAL PRACTICE) ของพืชข้าว สำหรับด้านปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 จะมีการเลี้ยง โค กระบือ เป็ด ไก่ สุกร ขุน ไก่เนื้อ เป็นจำนวนมาก โดยมีจังหวัดสระบุรีจะเป็นแหล่งผลิตโคนม และ ไก่เนื้อ ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ

การเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 นั้น เมื่อวิเคราะห์กราฟภาพรวมการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (Gross Provincial Cluster Product at Current Market Prices : GPP) พบว่าในปี พ.ศ. 2554 ขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตรมีมูลค่า 29,076 ล้านบาทและอัตราการขยายตัวภาคเกษตรร้อยละ 1.4 ซึ่งอยู่ในระดับที่น้อยและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตรเท่ากับ 70,513.5 ล้านบาท และอัตราการขยายตัวภาคเกษตรเท่ากับร้อยละ 1.7) ซึ่งหากพิจารณาในเรื่องสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางด้านเกษตรกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านเกษตรกรรมทั้งหมดของประเทศ และสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางด้านเกษตรกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด พบว่า เกษตรกรรมมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัดและต่อประเทศน้อย ซึ่งมีสินค้าเกษตรกรรมหลักที่สำคัญ คือ ข้าว โดยมีแหล่งผลผลิตหลักอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและปทุมธานี และข้าวโพด โดยมีแหล่งผลผลิตหลักอยู่ที่จังหวัดสระบุรี ส่วนกลุ่มพืชพลังงาน คือ อ้อย และมันสำปะหลังนั้น จังหวัดสระบุรีเป็นแหล่งผลผลิตหลักเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีจังหวัดนนทบุรีที่เป็นแหล่งกล้วยไม้ที่สำคัญของกลุ่ม โดยมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 1,001 - 5,000 ไร่²

² อ้างอิงในแผนพัฒนาภูมิภาคกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556, ส่วนที่ 3 หน้า 16.

สำหรับสินค้าปศุสัตว์ในภาพรวมนั้น สระบุรีมีผลิตผลรวมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายสินค้าพบว่า ไข่เป็นผลิตผลหลักที่จังหวัดสระบุรี และพระนครศรีอยุธยา สุกรและโคนมที่จังหวัดสระบุรี โดยโคนมนั้นมีจำนวนที่เลี้ยงมากกว่า 50,000 ตัว

สำหรับด้านประมง เกษตรกรในกลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มจะเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังมากขึ้น เนื่องมาจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังจะได้ราคาดีกว่า

ทั้งนี้ ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดทั้ง 18 กลุ่มแล้ว ศักยภาพทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พบว่า ภาคการเกษตรจะมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัด และต่อประเทศไม่สูงเมื่อเทียบกับภาคอุตสาหกรรม แต่เมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ทางการเกษตรแล้วพบว่ามีส่วนสูงแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

2.2.3 ศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

ในภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ซึ่งเป็นภาคที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุด ซึ่งพบว่าอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัดและต่อประเทศอย่างมาก และจากโครงสร้างอุตสาหกรรม พบว่า โครงสร้างอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดฯ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางของการลงทุน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตอุตสาหกรรมประกอบไปด้วย

- นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน
- นิคมอุตสาหกรรมบ้านหว้า
- นิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร
- นิคมอุตสาหกรรมหนองแค (แก่งคอย)
- นิคมอุตสาหกรรมสระบุรี
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมแพตเตอร์รี่แลนด์วังน้อย
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมสวนอุตสาหกรรมโรจนะ

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมที่ดำเนินการคล้ายนิคมอุตสาหกรรมประมาณ 10 แห่ง เช่น เขตประกอบการอุตสาหกรรมของ บริษัทไทยซูซูเคมีเอเตอร์ จำกัด เขตอุตสาหกรรมบริษัท นวนคร จำกัด เขตอุตสาหกรรมบางกระดี จำกัด เป็นต้น รวมจำนวนโรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประมาณ 6,239 โรงงาน เงินทุนรวม 17,197,390,762.39 ล้านบาท

อุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 นั้น เมื่อวิเคราะห์กราฟภาพรวมการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (Gross Provincial Cluster Product at Current Market Prices : GPP) พบว่าในปี พ.ศ. 2554 GPP สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าอยู่ในระดับที่สูงมากเมื่อเทียบกับมูลค่าในรายสาขาอื่น (16 สาขา) โดยมีมูลค่า ถึง 520,422 ล้านบาท แม้ว่ามูลค่า GPP สาขาอุตสาหกรรม จะลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2551 - 2553 แต่ก็นับว่าอยู่ในระดับที่สูง แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดและต่อประเทศมาก โดยเมื่อพิจารณาภาพรวมทางด้านโครงสร้างอุตสาหกรรมนั้น พบว่ามีลักษณะโครงสร้างของอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพบว่าการกระจุกตัวของแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุปกรณ์ตกแต่งภายในบ้าน

เมื่อศึกษาถึงการลงทุนในอุตสาหกรรมจะพบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเงินลงทุนในอุตสาหกรรม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สูงสุด รองลงมาคือ จังหวัดสระบุรี มีเงินลงทุนในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุปกรณ์ตกแต่งภายในบ้าน³

2.2.4 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มภาคกลางตอนบนยังมีกลุ่มชาติพันธุ์ประเพณี และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มอีกเป็นจำนวนมาก อาทิ กลุ่มชุมชนมอญสามโคก ปทุมธานี มอญเกาะเกร็ด นนทบุรี ไท-ยวน สระบุรี เป็นต้น เนื่องจากอดีตกลุ่มชุมชนที่มีวัฒนธรรมเฉพาะอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร และได้รับการโปรดเกล้าให้ตั้งชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลางเป็นจำนวนมาก โดยจะมีคำกล่าวกันว่า ลาวอยู่ตอน มอญอยู่น้ำ สยามอยู่ลุ่ม ชุมชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้ เช่น การรำพาข้าวสาร การเล่นเพลงเจ้าขาว การตักบาตรพระร้อย แต่หลายชุมชนค่อยๆ กลายเป็นสภาพสังคมเมือง และอีกหลายชุมชนได้กลายสภาพเป็นสังคมสมัยใหม่ไปแล้ว หากไม่มีการรักษาและฟื้นฟู ประเพณี วัฒนธรรม ก็จะสูญหายไปกับสายน้ำประเพณีที่สำคัญที่เชื่อมโยงคนกับสายน้ำ

- จังหวัดสระบุรี เช่น การบวชป่าสืบชะตาน้ำป่าสัก ประเพณีล่องแพไฟ คือ การขอขมาสายน้ำ

- จังหวัดปทุมธานี เช่น การรำพาข้าวสาร การตักบาตรพระร้อย

- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น การแข่งเรือการไหว้แม่ย่านางเรือ

- จังหวัดนนทบุรี การตักบาตรพระร้อยแปด การแห่พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ การเล่นเพลงเจ้าขาว การแห่เทียนทางน้ำ

ด้านจำนวนนักท่องเที่ยวหรือผู้เยี่ยมชมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2555 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งเท่ากับ 11.31 ล้านคน เป็น 12.82 ล้านคน โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาคือพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยว/ผู้เยี่ยมชมเดินทางมามากที่สุดจำนวน 6.07 ล้านคน (เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 เท่ากับ 4.89 ล้านคน)

ตารางที่ 3 : จำนวนนักท่องเที่ยวรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2555

จังหวัด	นักท่องเที่ยว/ผู้เยี่ยมชม (คน)				
	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2555
ปทุมธานี	798,231	965,318	1,086,529	1,086,433	1,474,292
นนทบุรี	973,721	1,373,459	1,792,164	2,004,376	1,663,990
สระบุรี	1,902,264	2,348,662	3,124,952	3,323,861	3,661,197
พระนครศรีอยุธยา	3,659,402	3,583,231	6,534,638	4,890,949	6,066,544
รวม	7,333,618	8,270,670	12,520,283	11,305,619	12,816,024

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555 (อ้างอิงในแผนพัฒนาภูมิภาคกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 6)

³ แหล่งเดียวกัน, ส่วนที่ 3 หน้า 14 - 15.

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากเดิมปี พ.ศ. 2554 เท่ากับ 14,611.61 ล้านบาท เป็น 21,235.83 ล้านบาท โดยมีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดที่สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด จำนวน 11,569.24 ล้านบาท รองลงมาคือ จังหวัดสระบุรี (จำนวน 5,261.11 ล้านบาท) จังหวัดนนทบุรี (จำนวน 2,452.62 ล้านบาท) และจังหวัดปทุมธานี (จำนวน 1,979.86 ล้านบาท) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 : รายได้จากการท่องเที่ยวรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2551 - 2555

จังหวัด	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)				
	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2555
ปทุมธานี	658.86	761.78	907.74	996.73	1,979.86
นนทบุรี	845.37	1,439.55	2,040.95	2,159.19	2,425.62
สระบุรี	2,005.77	2,546.20	3,632.08	3,632.41	5,261.11
พระนครศรีอยุธยา	5,468.57	4,410.85	9,943.32	7,823.28	11,569.24
รวม	8,978.57	9,158.38	16,524.09	14,611.61	21,235.83

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555 (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 6)

2.2.5 ศักยภาพด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

2.2.5.1 ด้านประชากรและแรงงาน

จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 จะมีอยู่ 2 ส่วน คือ ประชากรที่มีชื่อตามทะเบียน และอีกส่วนหนึ่ง คือ ประชากรแฝง เนื่องจากในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เป็นที่ตั้งของโรงงานและนิคมอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยที่จำนวนประชากรตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 31 ธ.ค. 2555 มี จำนวนประชากรรวม 3,569,806 คน แยกเป็นเพศชาย 1,708,484 คน และเพศหญิง 1,861,322 คน และมีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งสิ้น 1,429,625 ครัวเรือน โดยแบ่งเป็นรายจังหวัด ได้ดังนี้

ตารางที่ 5 : จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พ.ศ. 2555

จังหวัด	ประชากร (คน)		ประชากรรวม (คน)
	ชาย	หญิง	
นนทบุรี	527,269	595,358	1,122,627
ปทุมธานี	491,127	542,713	1,033,840
พระนครศรีอยุธยา	380,310	407,343	787,653
สระบุรี	309,778	315,908	625,686
รวม	1,708,484	1,861,322	3,569,806

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555 (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 3)

2.2.5.2 การศึกษา

ในภาพรวมของศักยภาพทางด้านสังคมของกลุ่มจังหวัด เมื่อพิจารณากราฟภาพรวมการพัฒนาของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดแล้วพบว่าประเด็นที่น่าเป็นห่วงและควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก คือเรื่องคุณภาพการศึกษา เนื่องจาก ค่าเฉลี่ย O-Net ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.68, 43.02, 41.54 และ 41.90 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ค่าเฉลี่ยของประเทศ เท่ากับ 50)

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมจากเดิมที่เป็นสังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมือง และมีการเปลี่ยนแปลงการผลิตจาก ภาคเกษตรกรรมเป็นการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ทำให้กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เป็นที่รองรับการเข้ามาหางานทำจากประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งแรงงานต่างด้าว ประกอบกับในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เป็นกลุ่มจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร จึงมีสถาบันการศึกษาในทุกระดับชั้นเป็นจำนวนมาก เป็นผลให้มีจำนวนเยาวชนเข้ามาอยู่อาศัยเพื่ออยู่ศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เป็นจำนวนมากและคุณภาพการศึกษาและอัตราการเข้าเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าค่าเฉลี่ย

2.2.5.3 สาธารณสุข

ปัจจัยทางด้านสังคมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ยังมีความโดดเด่นในทุกด้านอย่างเห็นได้ชัด เช่น ด้านสุขภาพ มีประชากรที่เจ็บป่วย พิกัดหรือเจ็บเรื้อรังป่วยด้วยโรคเอดส์ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ (สูบบุหรี่/ดื่มสุรา) และจำนวนประชากรต่อแพทย์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ในขณะที่มีผู้ป่วยโรคจิต/โรคประสาทสูงกว่าค่าเฉลี่ย

ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ผู้สูงอายุที่อยู่โดยลำพัง เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เด็กอายุ 15 - 17 ปีที่ทำงาน ครूरเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นม่าย หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ ในจำนวนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ในขณะที่มีคดีประทุษร้ายและคดียาเสพติดสูงกว่าค่าเฉลี่ย

2.2.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สภาวะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 พบว่า มีแหล่งแร่ที่สำคัญในอุตสาหกรรมก่อสร้าง มีศักยภาพด้านชลประทานสูง อย่างไรก็ตามมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ น้อย ดินเสื่อมโทรม และมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (ขยะ สิ่งปฏิกูล ฝุ่น) มีประเด็นสำคัญ คือ

ทรัพยากรดิน ดินเสื่อมโทรมเนื่องจากการขาดการบำรุงรักษาดิน การใช้ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดิน และใช้เกินศักยภาพของดิน พบแร่ธาตุที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างในปริมาณมากเฉพาะในจังหวัดสระบุรี

ทรัพยากรน้ำ ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีแม่น้ำไหลผ่าน 4 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย โดยที่แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสักเป็นแม่น้ำสายหลักของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ซึ่งเป็นรากฐานของการผลิตในภาคการผลิตของกลุ่มจังหวัดไม่ว่าจะเป็นเรื่องภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยว ซึ่งมีปัญหาในการระบายน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักเกิดความเสื่อมโทรม เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นต้น สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรอยู่ในระดับสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของทั้งหมด 18 กลุ่มจังหวัด โดยมีพื้นที่ชลประทานคิดเป็นร้อยละ 96 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้โดยรวมมีน้อยกว่าระดับที่เหมาะสมต่อระบบนิเวศ โดยมีพื้นที่ป่าไม้คิดเป็นร้อยละ 9 ของพื้นที่ทั้งหมด

แร่ธาตุ พบแร่ธาตุสำคัญที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างใน จังหวัดสระบุรี เช่น แร่หินปูน หินอ่อน และหินดินดาน

สิ่งแวดล้อม เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีผู้ร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมสูงเป็นอันดับ 1 ของทั้งหมด 13 ลำดับ ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นปัญหาที่มีผู้ร้องเรียนมากที่สุดของกลุ่มจังหวัด เมื่อเทียบกับปัญหาอื่นๆ รองลงมาคือ ปัญหาของเสียอันตราย ปัญหาเสียงดังรบกวน ปัญหาน้ำเสีย ฝุ่นเขม่าควัน และปัญหากลิ่นเหม็น

2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด

วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด

“เป็นแหล่งฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สะอาด อุดมสมบูรณ์ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ (เรียงตามลำดับความสำคัญ) ซึ่งในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์จะประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก

เป้าประสงค์ : เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมในการรักษาสิ่งแวดล้อม (แม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก)

กลยุทธ์

- 1) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้สะอาดตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตและการวิจัยทางด้านเทคโนโลยีสะอาด/Green

Technology

- 3) พัฒนาศักยภาพชุมชนและเสริมสร้างจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันกับสายน้ำ

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายรวม 4 ปี

1) คุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา และป่าสักมีคุณภาพความสะอาดตามเกณฑ์มาตรฐาน

- 2) ระดับสารปนเปื้อนในสัตว์น้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

3) จำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการมีส่วนร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม (แม่น้ำเจ้าพระยา และป่าสัก) 4,483 คนต่อปี

2. การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ : เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าวนาปี) เข้าสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาการผลิต/การแปรรูปสินค้าเกษตร/อาหารให้ได้มาตรฐาน
- 2) พัฒนาประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการระบบที่ได้มาตรฐาน และเป็น

มิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายรวม 4 ปี : อัตราขยายตัวของจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (GAP ข้าว) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

เป้าประสงค์ : เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

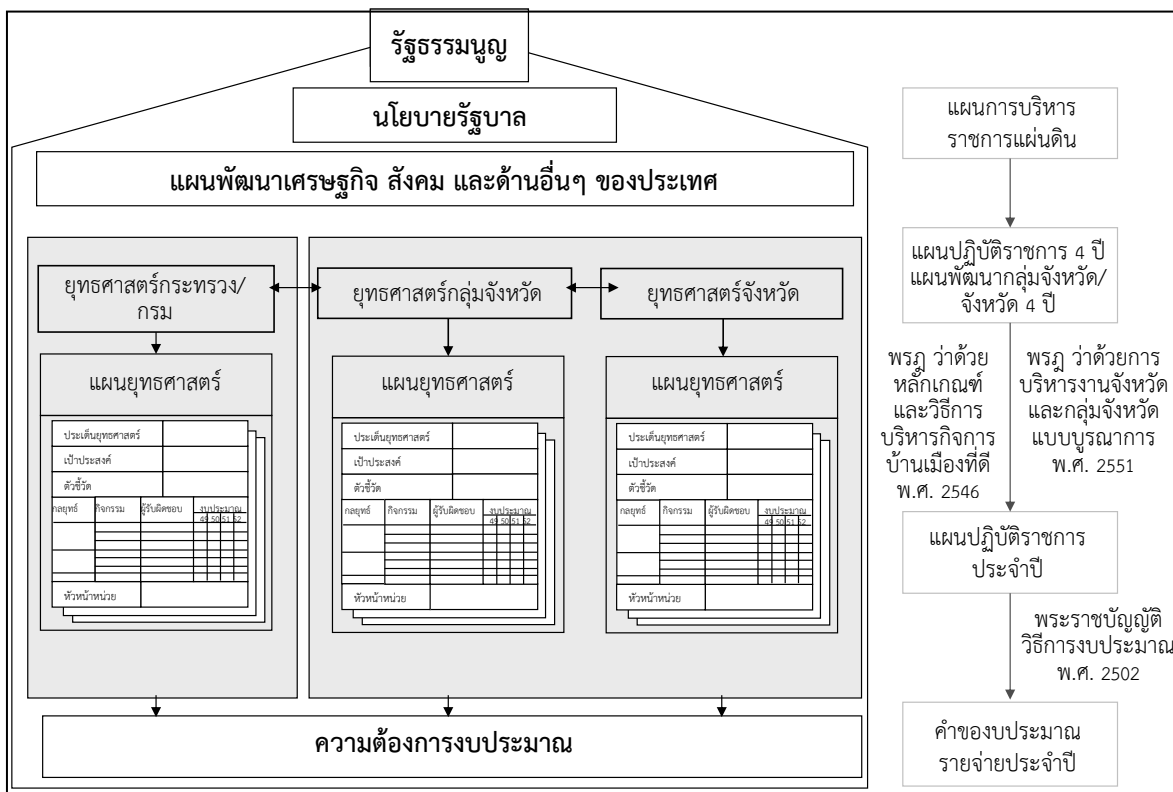
กลยุทธ์ : พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการชุมชนและนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายรวม 4 ปี

- 1) รายได้จากการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ 20
- 2) จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

2.4 ผลกระทบความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และการแปลงแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีนั้น หนึ่งในกรอบแนวคิดตั้งต้นที่สำคัญยิ่ง คือ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ในช่วงเวลานั้นๆ เนื่องด้วย ความสอดคล้องระหว่างทิศทางการพัฒนาพื้นที่ซึ่งถูกกำหนดโดยแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นกลไกหลักของหน่วยงานภาคีการพัฒนาในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัดได้นำไปเสนอ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการต่างๆ ในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมได้อย่างยั่งยืน ดังสามารถสรุปได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม

จากโครงสร้างความสัมพันธ์ดังที่ได้สรุปข้างต้นนั้น “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)” จึงเป็นกรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งในการจัดทำ และทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2558 - 2561 ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นลำดับแรก โดยภูมิคุ้มกันในกรณีนี้ หมายถึงการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ การเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้า ระดับต่างๆ การสร้างเกราะคุ้มกันทางสังคม รวมถึงการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยสรุปสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ ดังต่อไปนี้⁴

(1) การพัฒนาศักยภาพคนไทยในเรื่องการคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ในระดับชุมชน

(2) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีกระบวนการผลิตที่เน้นการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการคุ้มครอง ทางสังคมให้มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง

(3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคม และธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจไทยในตลาดภูมิภาค และตลาดโลก

(5) การส่งเสริมความร่วมมืออย่างเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งในระดับอนุภูมิภาค และภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่เชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียได้

(6) การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนา ขีดความสามารถของผู้ประกอบการ ทักษะแรงงาน และปรับกฎ ระเบียบ ให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน

(7) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และการใช้ที่ดินเพื่อสนับสนุน ความมั่นคงด้านอาหาร รวมทั้งปรับปรุงกระจายการถือครองที่ดินให้เป็นธรรม

(8) การยกระดับขีดความสามารถของไทยในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(9) การส่งเสริมการสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยยึดหลักการบริหารจัดการ แบบธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนากลไก การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาส เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

อนึ่ง แนวทางการพัฒนาประเทศดังกล่าวจึงสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนา ประเทศไทยในระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 คือ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยมีเป้าหมายของแผนฯ รวมถึงตัวชี้วัดการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดังต่อไปนี้

⁴ สรุปประเด็นโดย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประชุมการประชุมวันที่ 30 มี.ค. 2555

ตารางที่ 6 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
(1) ความอยู่เย็นเป็นสุขและความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน	- ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข - ดัชนีความสงบสุข - สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้น้อย ร้อยละ 10 - สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน - สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม - ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน
(2) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น	- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย - ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม - สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง - จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา - อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ - ดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว
(3) เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ให้มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40	- อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ - อัตราเงินเฟ้อ - ผลิตภาพการผลิตรวม - อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ - สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
(4) คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ	- คุณภาพน้ำและอากาศ - ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ - สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว

เพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ และมีแนวทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไว้ 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี รวมทั้งสนับสนุนการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบ ตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

(3) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน อีกทั้งยังครอบคลุมถึงการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

(4) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม และการบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีเสถียรภาพ

(5) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ และการเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว เป็นต้น

(6) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเตรียมความพร้อมรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสำคัญ

ในการนี้ที่ปรึกษาได้สรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 7 : ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนาภูมิภาคกลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11	ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1
(1) การสร้างความเป็นธรรมในสังคม	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-
(2) การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-
(3) การสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
(4) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

ตารางที่ 7 : ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนาภูมิภาคจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11	ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1
(5) การสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-
(6) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดฯ มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในด้านการสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเป็นสำคัญ โดยกลุ่มจังหวัดฯ มิได้วางยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และการสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค

ตารางที่ 8 : ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนาภูมิภาคจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

ตัวชี้วัดตามแผนฯ 11	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1
(1) ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ดัชนีความสงบสุข สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้น้อยร้อยละ 10 สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน	-ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-
(2) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ และดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว	-ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-
(3) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเพื่อผลิตภาพการผลิตรวม อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	- อัตราขยายตัวของจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานจากกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (GAP ข้าว) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 - รายได้จากการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 - จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20

ตารางที่ 8 : ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ต่อ)

ตัวชี้วัดตามแผนฯ 11	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1
(4) คุณภาพน้ำและอากาศ ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว	- คุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา และป่าสักมีคุณภาพสะอาดตามเกณฑ์มาตรฐาน - ระดับสารปนเปื้อนในสัตว์น้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน - จำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการมีส่วนร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม (แม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก) 4,483 คนต่อปี

ตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัดฯ สอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในส่วนของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพแหล่งน้ำตามเป้าหมายที่ (4) ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เป็นหลัก กลุ่มจังหวัดฯ มิได้กำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนในพื้นที่ แต่อย่างไร

บทที่ 3

ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลรายการสถิติทางการที่สำคัญและจำเป็นของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และ/หรือ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) พร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ ซึ่งเป็นการเรียบเรียงและรวบรวมข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2557

3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก

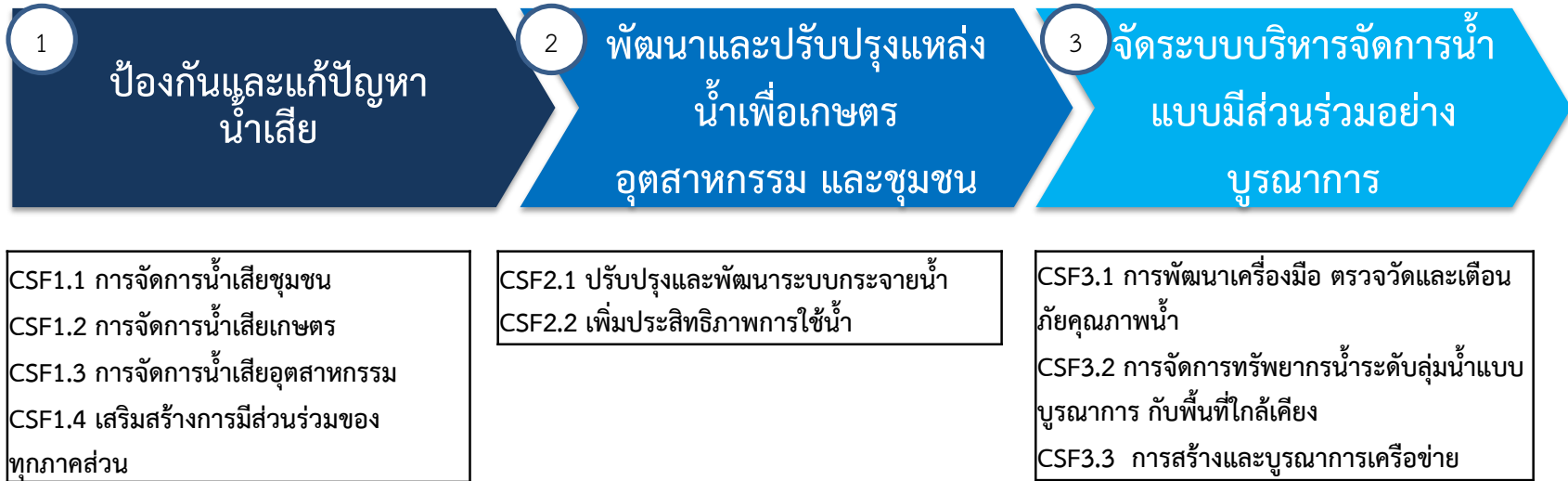
3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

ตารางที่ 9 : ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นสำคัญ (Critical Issue)
การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -> อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ	การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

3.1.2 ผังสถิติทางการประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

ตารางที่ 10 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 1 : การป้องกันและแก้ปัญหาน้ำเสีย							
CSF 1.1 การจัดการน้ำเสียชุมชน	KPI 1.1.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำ ชุมชน	Data 1.1.1.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำชุมชน	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/ สนง.เจ้าท่าภูมิภาค	
CSF 1.2 การจัดการน้ำเสียเกษตร	KPI 1.2.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำ เกษตร	Data 1.2.1.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำเกษตร	ไม่มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
CSF 1.3 การจัดการน้ำเสียอุตสาหกรรม	KPI 1.3.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำ อุตสาหกรรม	Data 1.3.1.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำ อุตสาหกรรม	ไม่มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด	
CSF 1.4 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน	KPI 1.4.1 จำนวนผู้ได้รับการอบรม/ ให้ความรู้เกี่ยวกับ การป้องกัน และแก้ปัญหาน้ำเสีย	Data 1.4.1.1 จำนวนผู้ได้รับการอบรม/ ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ปัญหาน้ำเสีย	ไม่มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/ สนง.เจ้าท่าภูมิภาค/ สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด	
VC 2 : การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเกษตร อุตสาหกรรม และชุมชน							
CSF 2.1 การปรับปรุงและพัฒนา ระบบกระจายน้ำ	KPI 2.1.1 ขนาดพื้นที่กักเก็บน้ำ	Data 2.1.1.1 ระดับน้ำขึ้นสูง/ต่ำเฉลี่ย	มี	รายงาน	รายปี	สนง.เจ้าท่าภูมิภาค	
		Data 2.1.1.2 จำนวนแหล่งน้ำ	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/โครงการ ชลประทานจังหวัด	

ตารางที่ 10 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 2.1 (ต่อ) การปรับปรุงและพัฒนา ระบบกระจายน้ำ	KPI 2.1.2 สัดส่วนพื้นที่ชลประทาน ต่อพื้นที่เกษตร	Data 2.1.2.1 ขนาดพื้นที่ชลประทาน	มี	รายงาน	รายปี	โครงการชลประทาน จังหวัด/ สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	
		Data 2.1.2.2 ขนาดพื้นที่เกษตร	มี	รายงาน	รายปี	โครงการชลประทาน จังหวัด/ สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	
	KPI 2.1.3 สัดส่วนผู้เข้าถึงแหล่งน้ำ	Data 2.1.3.1 จำนวนผู้เข้าถึงแหล่งน้ำ	ไม่มี	รายงาน	รายปี	โครงการชลประทาน จังหวัด/ สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	
		Data 2.1.3.2 จำนวนประชากร	มี	รายงาน	รายปี	ที่ทำการปกครองจังหวัด	
CSF 2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ	KPI 2.2.1 สัดส่วนการใช้น้ำ ต่อประชากรลดลง	Data 2.2.1.1 ปริมาณน้ำใช้	ไม่มี	รายงาน	รายปี	โครงการชลประทาน จังหวัด/ สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	
		Data 2.2.1.2 จำนวนประชากร	มี			ที่ทำการปกครองจังหวัด	

ตารางที่ 10 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 3: การจักระบบบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการ							
CSF 3.1 การพัฒนาเครื่องมือ ตรวจวัดและเตือนภัย คุณภาพน้ำ	KPI 3.1.1 ความถี่ในการตรวจวัด คุณภาพน้ำ	Data 3.1.1.1 ความถี่ในการตรวจวัด คุณภาพน้ำ	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
		Data 3.1.1.2 จำนวนสถานีตรวจวัด คุณภาพน้ำ	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
CSF 3.2 การจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับลุ่มน้ำแบบบูรณาการ กับพื้นที่ใกล้เคียง	KPI 3.2.1 ความถี่ในการประชุม คณะกรรมการลุ่มน้ำ	Data 3.2.1.1 ความถี่ในการประชุม คณะกรรมการลุ่มน้ำ	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
CSF 3.3 การสร้างและบูรณาการ เครือข่าย	KPI 3.3.1 จำนวนเครือข่าย	Data 3.3.1.1 จำนวนเครือข่าย/สมาชิก อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมฯ	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
	KPI 3.3.2 จำนวน สมาชิกเฉลี่ย ต่อเครือข่าย	Data 3.3.2.1 จำนวนสมาชิกของแต่ละ เครือข่าย	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
		Data 3.3.2.2 จำนวนเครือข่าย	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
	KPI 3.3.3 กิจกรรมร่วมระหว่าง เครือข่าย	Data 3.3.3.1 จำนวนกิจกรรมร่วมระหว่าง เครือข่าย	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

ตารางที่ 10 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 3.3 (ต่อ) การสร้างและบูรณาการ เครือข่าย	KPI 3.3.3 กิจกรรมร่วมระหว่าง เครือข่าย	Data 3.3.3.2 จำนวนเครือข่ายที่ร่วม กิจกรรมร่วม	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	

3.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก ประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญจําเป็นรวมทั้งสิ้น 20 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นปกติจํานวน 14 รายการ และที่เหลือจํานวน 6 รายการเป็นรายการสถิติที่ขาดความพร้อมในการนำมาใช้ซึ่งเป็นรายการสถิติที่ต้องพัฒนาต่อไป ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 11 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจําเป็น)	จํานวนข้อมูล (รายการ (%))	VC 1	VC 2	VC 3
		(4 CSFs, 4 KPIs)	(2 CSFs, 4 KPIs)	(4 CSFs, 5 KPIs)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ	14 (70%)	1	6	7
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-	-
3. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	6 (30.00%)	3	2	1
รวม	20 (100%)	4	8	8

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

ตารางที่ 12 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 1.2.1.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำเกษตร	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- พัฒนาสถิติข้อมูลที่สำคัญและจําเป็น - สํารวจ จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูล - จัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและมีความถี่สม่ำเสมอ
Data 1.3.1.1 ค่า BOD ในแหล่งน้ำอุตสาหกรรม	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
Data 1.4.1.1 จํานวนผู้ได้รับการอบรม/ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหา น้ำเสีย	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สนง.เจ้าท่าภูมิภาค/สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
Data 2.1.3.1 จํานวนผู้เข้าถึงแหล่งน้ำ	โครงการชลประทานจังหวัด/สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
Data 2.2.1.1 ปริมาณน้ำใช้น้ำ		
Data 3.2.1.1 ความถี่ในการประชุมคณะกรรมการลุ่มน้ำ	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.2.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ตารางที่ 13 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นสำคัญ (Critical Issue)
การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	เศรษฐกิจ -> การเกษตร	ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฯ กลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

CSF1.1 การให้ความรู้ข้าวปลอดภัยแก่เกษตรกร	CSF2.1 แหล่งน้ำชุมชนเพื่อความยั่งยืน	CSF3.1 การปลูกที่ได้ GAP	CSF4.1 บรรจุภัณฑ์	CSF5.1 การขนส่ง	CSF6.1 ศูนย์กระจายสินค้า
CSF1.2 การวิจัยด้านข้าวปลอดภัย	CSF2.2 พื้นที่ถาวรถือครองทางเกษตร	CSF3.2 การเพิ่มคุณภาพผลผลิต	CSF4.2 มาตรฐาน GMP	CSF5.2 คลังสินค้า	CSF6.2 พัฒนาระบบตลาดและการซื้อขายล่วงหน้า
	CSF2.3 เมล็ด/พันธุ์ข้าวที่ได้มาตรฐาน	CSF3.3 การเพิ่มผลผลิตต่อไร่	CSF4.3 การทำตราสินค้า		CSF6.3 การส่งออกป้อนนานาชาติ
	CSF2.4 ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืชแบบอินทรีย์				
	CSF2.5 การรวมกลุ่มเกษตรกร				

3.2.2 ปัจจัยทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 1 : การวิจัยและพัฒนา (R&D)							
CSF 1.1 การให้ความรู้ข้าวปลอดภัย แก่เกษตรกร	KPI 1.1.1 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ การอบรม	Data 1.1.1.1 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ การอบรม	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
CSF 1.2 การวิจัยด้านข้าวปลอดภัย	KPI 1.2.1 จำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับ เกษตรปลอดภัย	Data 1.2.1.1 จำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับเกษตร ปลอดภัย	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
VC 2 : ปัจจัยพื้นฐานและการพัฒนาเกษตรกร							
CSF 2.1 แหล่งน้ำชุมชน เพื่อความยั่งยืน	KPI 2.1.1 สัดส่วนชุมชนที่มี แหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน	Data 2.1.1.1 จำนวนชุมชนที่มีแหล่งน้ำ	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
		Data 2.1.1.2 จำนวนชุมชนเกษตร	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
	KPI 2.1.2 เนื้อที่แหล่งน้ำสาธารณะ	Data 2.1.1.3 จำนวน/เนื้อที่แหล่งน้ำ สาธารณะ จำแนก ตามประเภทแหล่งน้ำ ของกลุ่มจังหวัด	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	

ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 2.2 พื้นที่ถาวรถือครองทางเกษตร	KPI 2.2.1 สัดส่วนพื้นที่ถาวร ทางเกษตร	Data 2.2.1.1 จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรได้รับ สิทธิเข้าทำประโยชน์ จำแนก ตามลักษณะการจัดที่ดิน (เกษตรกร, ชุมชน)	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ที่ดินจังหวัด	
		Data 2.2.1.2 เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.ที่ดินจังหวัด	
CSF2.3 เมล็ด/พันธุ์ข้าวที่ได้มาตรฐาน	KPI 2.3.1 ปริมาณเมล็ด/พันธุ์ ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	Data 2.3.1.1 ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว จำแนก ตามชนิดพันธุ์	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
		Data 2.3.1.1 ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว จำแนก ตามชนิดพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
CSF 2.4 ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช แบบอินทรีย์	KPI 2.4.1 ปริมาณปุ๋ยอินทรีย์ เพิ่มขึ้น	Data 2.4.1.1 ปริมาณปุ๋ยอินทรีย์	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
	KPI 2.4.2 จำนวนเกษตรกรที่ใช้ การกำจัดศัตรูพืช แบบอินทรีย์เพิ่มขึ้น	Data 2.4.2.1 จำนวนเกษตรกรที่ใช้การกำจัด ศัตรูพืชแบบอินทรีย์	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	

ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 2.5 การรวมกลุ่มเกษตรกร	KPI 2.5.1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร เพิ่มขึ้น	Data 2.5.1.1 จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น ต่อปี ของกลุ่มจังหวัด	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
		Data 2.5.1.1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร ของกลุ่มจังหวัด	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
VC 3 : การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน							
CSF 3.1 การปลูกที่ได้ GAP	KPI 3.1.1 จำนวนเกษตรกร/ วิสาหกิจชุมชน/ เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน/ฟาร์ม ที่ได้ GAP เพิ่มขึ้น	Data 3.1.1.1 จำนวนเกษตรกร/วิสาหกิจ ชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน/ฟาร์มที่ได้ GAP ที่เพิ่มขึ้น	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
		Data 3.1.1.2 จำนวนเกษตรกร/วิสาหกิจ ชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน/ฟาร์มที่ได้ GAP ของกลุ่มจังหวัด	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
CSF3.2 การเพิ่มคุณภาพผลผลิต	KPI 3.2.1 ราคาผลผลิตเฉลี่ย ต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้น	Data 3.2.1.1 ราคาผลผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
CSF3.3 การเพิ่มผลผลิตต่อไร่	KPI 3.3.1 ผลผลิตต่อไร่	Data 3.3.1.1 ปริมาณผลผลิต	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
		Data 3.3.1.2 พื้นที่เพาะปลูกข้าว	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	

ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 4 : การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม							
CSF 4.1 บรรจุภัณฑ์	KPI 4.1.1 จำนวนผู้ผลิตที่มี การบรรจุภัณฑ์ ได้มาตรฐาน	Data 4.1.1.1 จำนวนเกษตรกรที่มี การบรรจุภัณฑ์ได้มาตรฐาน	มี	รายงาน	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
CSF 4.2 มาตรฐาน GMP	KPI 4.2.1 ผู้ผลิตที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน GMP	Data 4.2.1.1 จำนวนผู้ผลิตที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน GMP	มี	รายงาน	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
CSF 4.3 การทำตราสินค้า	KPI 4.3.1 การจดทะเบียน ตราสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น	Data 4.3.1.1 จำนวนการจดทะเบียน ตราสินค้าที่เพิ่มขึ้น	มี	รายงาน	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
		Data 4.3.1.2 จำนวนการจดทะเบียน ตราสินค้าทั้งหมด	มี	รายงาน	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
VC 5 : การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)							
CSF 5.1 การขนส่ง	KPI 5.1.1 ระยะเวลาขนส่งลดลง เทียบกับค่าใช้จ่าย	Data 5.1.1.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง สินค้าแต่ละเที่ยว (ข้าวโมง- เทียว) (Shipment) ที่ลดลง	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ขนส่ง จังหวัด/ การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/ สนง.เจ้าท่า ภูมิภาค	

ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 5.1 (ต่อ) การขนส่ง	KPI 5.1.1 (ต่อ) ระยะเวลาขนส่งลดลง เทียบกับค่าใช้จ่าย	Data 5.1.1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง สินค้าแต่ละเที่ยว (ชม.-เที่ยว) (Shipment) ทั้งหมด	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ขนส่ง จังหวัด/ การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/ สนง.เจ้าท่า ภูมิภาค	
		Data 5.1.1.3 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเฉลี่ย ต่อหน่วย (บาท ต่อ ตัน-กม.)	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ขนส่ง จังหวัด/ การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/ สนง.เจ้าท่า ภูมิภาค	
	KPI 5.1.2 ความเสียหายจาก การขนส่งลดลง	Data 5.1.2.1 มูลค่าความเสียหายเฉลี่ย ต่อรอบการขนส่ง	ไม่มี	รายงาน	รายปี	สนง.ขนส่ง จังหวัด/ การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/ สนง.เจ้าท่า ภูมิภาค	
CSF 5.2 คลังสินค้า	KPI 5.2.1 ขนาดคลังสินค้า	Data 5.2.1.1 สัดส่วนต้นทุนการบริหาร คลังสินค้าต่อยอดขาย (Ratio of warehousing cost per sale)	มี	รายงาน	รายปี	กรมอุตสาหกรรม พื้นฐานและ การเหมืองแร่	

ตารางที่ 14 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 6 : การพัฒนาระบบการตลาด							
CSF 6.1 ศูนย์กระจายสินค้า	KPI 6.1.1 มูลค่าของสินค้า ที่ซื้อ-ขายผ่าน ศูนย์กระจายสินค้า ของจังหวัด	Data 6.1.1.1 มูลค่าของสินค้าที่ซื้อ-ขายผ่าน ศูนย์กระจายสินค้าของจังหวัด	มี	รายงาน	รายปี	สนง.เกษตร จังหวัด	
CSF 6.2 พัฒนาระบบตลาด และการซื้อขายล่วงหน้า	KPI 6.2.1 สัดส่วนมูลค่าการซื้อขาย ล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	Data 6.2.1.1 มูลค่าการซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	มี	รายงาน	รายเดือน	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
		Data 6.2.1.2 มูลค่าการซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้าทั้งหมด	มี	รายงาน	รายเดือน	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
CSF 6.3 การส่งออกป้อนนาชาติ	KPI 6.3.1 มูลค่าการส่งออก ที่เพิ่มขึ้น	Data 6.3.1.1 มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น	มี	รายงาน	รายเดือน	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
		Data 6.3.1.1 มูลค่าการส่งออกทั้งหมด	มี			สนง.พาณิชย์ จังหวัด	

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญจําเป็นรวมทั้งสิ้น 32 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นปกติจํานวน 26 รายการ และที่เหลือจํานวน 6 รายการเป็นรายการสถิติที่ขาดความพร้อมในการนำมาใช้ เนื่องจากเป็นรายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 15 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและ จําเป็น)	จํานวนข้อมูล (รายการ (%))	VC 1	VC 2	VC 3	VC 4	VC 5	VC 6
		(2 CSFs, 2 KPIs)	(5 CSFs, 7 KPIs)	(3 CSFs, 3 KPIs)	(3 CSFs, 3 KPIs)	(2 CSFs, 3 KPIs)	(3 CSFs, 3 KPIs)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ	26 (81.25%)	2	6	5	4	4	5
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-	-	-	-	-
3. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	6 (18.75%)	-	5	-	-	1	-
รวม	32 (100%)	2	11	5	4	5	5

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

ตารางที่ 16 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 2.1.1.1 จํานวนชุมชนที่มีแหล่งน้ำ	สนง.เกษตรจังหวัด	- พัฒนาสถิติข้อมูลที่สำคัญและจําเป็น - สํารวจ จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูล - จัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและมี ความถี่สม่ำเสมอ
Data 2.1.1.2 จํานวนชุมชนเกษตร		
Data 2.1.1.3 จํานวน/เนื้อที่แหล่งน้ำสาธารณะ จําแนกตามประเภทแหล่งน้ำ ของกลุ่มจังหวัด		
Data 2.4.1.1 ปริมาณปุ๋ยอินทรีย์		
Data 2.4.2.1 จํานวนเกษตรกรที่ใช้การกำจัด ศัตรูพืชแบบอินทรีย์		
Data 5.1.2.1 มูลค่าความเสียหายเฉลี่ยต่อรอบ การขนส่ง	สนง.ขนส่งจังหวัด/การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/สนง.เจ้าท่าภูมิภาค	

3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

3.3.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”

ตารางที่ 17 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

ประเด็นยุทธศาสตร์	สาขาสถิติทางการเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นสำคัญ (Critical Issue)
การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม	เศรษฐกิจ -> การท่องเที่ยว	การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฯ กลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ผลลัพธ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยา ป่าสัก”

CSF1.1 การวางแผนการท่องเที่ยวระดับกลุ่มจังหวัด	CSF2.1 การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน	CSF3.1 การพัฒนา มัคคุเทศก์ท้องถิ่น	CSF4.1 พัฒนารัพยากรทางการท่องเที่ยว	CSF5.1 สร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจ	CSF6.1 การรับรองมาตรฐานที่พักและโรงแรม	CSF7.1 การทำการตลาด
CSF1.2 การกำหนดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย	CSF2.2 การรวบรวมและจัดทำข้อมูลนักท่องเที่ยว	CSF3.2 การพัฒนา ศักยภาพแรงงานวิชาชีพและบุคลากร	CSF4.2 การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	CSF5.2 ส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	CSF6.2 พัฒนารัฐกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	CSF7.2 ประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์
	CSF2.3 การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity)	CSF3.3 ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว	CSF4.3 การจัดการปัญหาจากการท่องเที่ยว อาทิ สิ่งปฏิกูล ขยะและมลภาวะ	CSF5.3 ยกกระดับคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว	CSF6.3 พัฒนาสินค้าของฝากและของที่ระลึก	CSF7.3 การตลาดเชิงรุกผ่านสื่อสมัยใหม่ (Social Network)

3.3.2 ผังสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 1 : การวางยุทธศาสตร์/ แผนการท่องเที่ยว							
CSF 1.1 การวางแผนท่องเที่ยว ระดับกลุ่มจังหวัด	KPI 1.1.1 มีแผนพัฒนา การท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัด	Data 1.1.1.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัด	มี		รายปี	OSM	แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ
CSF 1.2 การกำหนดนักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมาย	KPI 1.2.1 จำนวนนักท่องเที่ยว ที่มีวัตถุประสงค์มาเที่ยว วิถีชุมชนที่เพิ่มขึ้น	Data 1.2.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามประเภท ของการท่องเที่ยว	ไม่มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	มีเฉพาะข้อมูล นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ แยกวัตถุประสงค์
		Data 1.2.1.2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำแนกตามประเภท ของการท่องเที่ยว	ไม่มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	มีเฉพาะข้อมูล นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ แยกวัตถุประสงค์
	KPI 1.2.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของรายได้จาก การท่องเที่ยววิถีชุมชน	Data 1.2.2.1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทั้งไทยและต่างชาติตาม วัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว	ไม่มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	มีเฉพาะข้อมูล นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ แยกวัตถุประสงค์

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 2 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว							
CSF 2.1 การสร้างการมีส่วนร่วม ของชุมชน	KPI 2.1.1 จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม โครงการต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว	Data 2.1.1.1 จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม โครงการต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว	ไม่มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	
CSF 2.2 การรวบรวมและจัดทำข้อมูล นักท่องเที่ยว	KPI 2.2.1 ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยว ที่สมบูรณ์	Data 2.2.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยว (จำแนก ตามแหล่งท่องเที่ยว)	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ หน่วยงาน ที่ดูแลสถานที่ ท่องเที่ยว	มีบางแหล่งท่องเที่ยว
		Data 2.2.1.2 รายได้จากการท่องเที่ยว (จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว)	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	มีแต่ภาพรวมจังหวัด ไม่ได้แยกตามแหล่ง ท่องเที่ยว
		Data 2.2.1.3 ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยว	ไม่มี	สำรวจ	รายปี	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแล สถานที่ท่องเที่ยว	

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 2.3 การกำหนดขีดความสามารถ ในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity)	KPI 2.3.1 (1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของสถานที่พัก และธุรกิจ บริการที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยวที่ได้ มาตรฐาน	Data 2.3.1.1 จำนวนสถานที่พักและธุรกิจ บริการที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	
	(2) ระดับความสำเร็จ ของการดำเนินงาน เกี่ยวกับมาตรฐาน ของสถานที่พักและธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว	Data 2.3.1.2 จำนวนสถานที่พักและธุรกิจ บริการที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	
KPI 2.3.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของบุคลากรในธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยว ที่ได้รับการอบรม หลักสูตรมาตรฐาน		Data 2.3.2.1 จำนวนบุคลากรในธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยวจำแนก ตามประเภท เช่น มัคคุเทศก์ พนักงานโรงแรม พนักงาน บริษัททัวร์ เป็นต้น	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	ต้องสอบถามจากสำนัก ทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์กรรมการ ท่องเที่ยว/สมาคม การโรงแรมไทย ภาคกลาง
		Data 2.3.2.2 จำนวนบุคลากรในธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยวจำแนกตาม ระดับและสาขา/ความสามารถ เฉพาะ/การผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรมาตรฐาน	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	ต้องสอบถามจากสำนัก ทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์กรรมการ ท่องเที่ยว/สมาคม การโรงแรมไทย ภาคกลาง

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 3 : การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และบุคลากร							
CSF 3.1 การพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น	KPI 3.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ จำนวนมัคคุเทศก์/ผู้นำ เที่ยวท้องถิ่นที่ได้รับ การอบรม	Data 3.1.1.1 จำนวนมัคคุเทศก์/ผู้นำเที่ยว ท้องถิ่นที่เข้ารับการอบรม	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	ต้องสอบถามจากสำนัก ทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์กรรมการ ท่องเที่ยว
CSF 3.2 การพัฒนาศักยภาพแรงงาน วิชาชีพและบุคลากร การท่องเที่ยวภายในชุมชน	KPI 3.2.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของแรงงานและบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวได้รับ การอบรม	Data 3.2.1.1 จำนวนแรงงานวิชาชีพ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ที่ได้รับการอบรม	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	ต้องสอบถามจากสำนัก ทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์กรรมการ ท่องเที่ยว
		Data 3.2.1.2 จำนวนครั้งในการจัดให้มี การฝึกอบรมแก่แรงงานวิชาชีพ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทย ภาคกลาง	ต้องสอบถามจากสำนัก ทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์กรรมการ ท่องเที่ยว
CSF 3.3 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	KPI 3.3.1 จำนวนกลุ่ม/ชมรม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	Data 3.3.1.1 จำนวนกลุ่มผู้ประกอบการ ท่องเที่ยว	มี	ทะเบียน	รายปี	สมาคมธุรกิจ ท่องเที่ยว	
		Data 3.3.1.2 จำนวนชมรมผู้ประกอบการ ท่องเที่ยว	มี	ทะเบียน	รายปี	สมาคมธุรกิจ ท่องเที่ยว	

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
VC 4: การพัฒนาปัจจัย พื้นฐานด้านท่องเที่ยว/ ทรัพยากร							
CSF 4.1 การพัฒนาทรัพยากร ทางการท่องเที่ยว	KPI 4.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของรายได้จากแหล่ง ท่องเที่ยว	Data 4.1.1.1 รายได้จำแนกตาม แหล่งท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	มีแต่ภาพรวมจังหวัด
		Data 4.1.1.2 ร้อยละของความพึงพอใจ ต่อแหล่งท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแล สถานที่ท่องเที่ยว	
	KPI 4.1.2 ร้อยละความพึงพอใจ ต่อบุคลากรด้าน การท่องเที่ยว	Data 4.1.2.1 จำนวนบุคลากรด้าน การท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	
		Data 4.1.2.2 ความพึงพอใจต่อบุคลากร ด้านการท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแล สถานที่ท่องเที่ยว	

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 4.2 การจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว ที่ยั่งยืน	KPI 4.2.1 ร้อยละที่ลดลงของ ปริมาณ CO ในอากาศ และค่า BOD ในน้ำ	Data 4.2.1.1 ปริมาณ CO ในอากาศ	มี	รายงาน	รายวัน	ดูข้อมูลจาก Website ของกรมควบคุม มลพิษ	
		Data 4.2.1.2 ค่า BOD ในน้ำ	ไม่มี			ไม่มี	
	KPI 4.2.2 การใช้ไฟฟ้าต่อจำนวน นักท่องเที่ยว (ควรวัด เรื่องปัญหาจากการใช้ ไฟฟ้าหรือไม่ เช่น ไฟดับ ไฟตก เป็นต้น)	Data 4.2.2.1 ปริมาณการใช้ไฟฟ้าในจังหวัด	มี	รายงาน	รายปี	สนง.สถิติจังหวัด	รายงานสถิติประจำปี
		Data 4.2.2.2 จำนวนนักท่องเที่ยว	มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	
		Data 4.2.2.3 จำนวนครั้งที่มึปัญหา จากการใช้ไฟฟ้า	ไม่มี			การไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค	
	CSF 4.3 การจัดการปัญหาจาก การท่องเที่ยว อาทิ สิ่งปฏิกูล ขยะและมลภาวะ	KPI 4.3.1 ระดับความสำเร็จ ของการจัดการปัญหา จากสิ่งปฏิกูลขยะ และมลภาวะ	Data 4.3.1.1 ปริมาณขยะ	ไม่มี			ทรัพยากร ธรรมชาติฯ
Data 4.3.1.2 จำนวนนักท่องเที่ยว			มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	
Data 4.3.1.3 ปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัด			ไม่มี			สำนักงาน ส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น จังหวัด	

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 4.4 การสร้างระบบการป้องกัน กำกับ ดูแล รักษา ความปลอดภัย	KPI 4.4.1 ร้อยละที่ลดลงของ คดีความเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยว	Data 4.4.1.1 จำนวนคดีความเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยว	มี	สำรวจ	รายปี	สถานีตำรวจ ท่องเที่ยวฯ/ ตำรวจภูธร จังหวัด	
		Data 4.4.1.2 จำนวนเรื่องร้องเรียน จำแนก ตามประเภทการร้องเรียน	ไม่มี			สถานีตำรวจ ท่องเที่ยวฯ/ ตำรวจภูธร จังหวัด	
VC 5 : การพัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว							
CSF 5.1 การสร้างสรรคกิจกรรม ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจ	KPI 5.1.1 จำนวนกิจกรรม หรือสถานที่ท่องเที่ยว ขึ้นทะเบียน	Data 5.1.1.1 จำนวนกิจกรรมหรือสถานที่ ท่องเที่ยวขึ้นทะเบียน	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	
CSF 5.2 การส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	KPI 5.2.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ จำนวนแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้รับการส่งเสริม/ อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ปรับปรุง/ บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	Data 5.2.1.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับ การส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว	มี	สำรวจ	รายปี	อุทยาน ประวัติศาสตร์/ สำนักศิลปากร ที่ 3	
		Data 5.2.1.2 จำนวนโครงการในการ ส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	ไม่มี				

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 5.2 (ต่อ) การส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	KPI 5.2.1 (ต่อ) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ จำนวนแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้รับการส่งเสริม/ อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ปรับปรุง/ บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	Data 5.2.1.3 จำนวนงบประมาณที่ใช้ใน การส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	
CSF 5.3 การยกระดับคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก ในสถานที่ท่องเที่ยว	KPI 5.3.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีการพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวก ในสถานที่ท่องเที่ยว	Data 5.3.1.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยว ที่มีการพัฒนาปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวกของ สถานที่ท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ทางลาด ที่จอดรถ เป็นต้น	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแล สถานที่ท่องเที่ยว	
VC 6 : การพัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยว							
CSF 6.1 การรับรองมาตรฐานที่พัก และโรงแรม	KPI 6.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ จำนวนโรงแรม ที่ได้มาตรฐาน	Data 6.1.1.1 จำนวนโรงแรมที่ได้มาตรฐาน	มี	สำรวจ	รายปี	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด/ สมาคมการ โรงแรมไทยภาค กลาง	
CSF 6.2 การพัฒนาธุรกิจบริการ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	KPI 6.2.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของมูลค่าการใช้บริการ เกี่ยวเนื่อง	Data 6.2.1.1 มูลค่าการใช้บริการเกี่ยวเนื่อง	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 6.3 การพัฒนาสินค้าของฝาก และของที่ระลึก	KPI 6.3.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของมูลค่าการค้า ของฝากและของที่ระลึก	Data 6.3.1.1 มูลค่าการค้าของฝาก และของที่ระลึก	ไม่มี			สนง.พัฒนา ชุมชนจังหวัด	
VC 7: การพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์							
CSF 7.1 การทำตลาด	KPI 7.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของจำนวนนักท่องเที่ยว	Data 7.1.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยว	มี	สำรวจ	ไตรมาส	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	
	KPI 7.1.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของกิจกรรมใน การส่งเสริมการตลาด	Data 7.1.2.1 จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการตลาด จำแนก ตามประเภทของกิจกรรม	มี	รายงาน	รายเดือน	สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	
	KPI 7.1.3 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้นจากการทำ ตลาดในแต่ละครั้ง	Data 7.1.3.1 จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนก ตามสัญชาติ ระยะเวลาพำนัก อายุ อาชีพ รายได้ ฯลฯ	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	
CSF 7.2 การประชาสัมพันธ์ สร้างภาพลักษณ์	KPI 7.2.1 จำนวนนาที่โฆษณา ทางโทรทัศน์	Data 7.2.1.1 จำนวนนาที่โฆษณา ทางโทรทัศน์	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	
	KPI 7.2.2 จำนวนนาที่โฆษณา ทางวิทยุ	Data 7.2.2.1 จำนวนนาที่โฆษณาทางวิทยุ	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	

ตารางที่ 18 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	รายการสถิติทางการ	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
CSF 7.2 (ต่อ) การประชาสัมพันธ์ สร้างภาพลักษณ์	KPI 7.2.3 จำนวนการลงโฆษณา ทางสิ่งพิมพ์	Data 7.2.3.1 จำนวนการลงโฆษณา ทางสิ่งพิมพ์	ไม่มี			สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	
CSF 7.3 การตลาดเชิงรุก ผ่านสื่อ สมัยใหม่ (Social Network)	KPI 7.3.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ จำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ การท่องเที่ยวของจังหวัด	Data 7.3.1.1 จำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ การท่องเที่ยวของจังหวัด	มี	รายงาน	รายเดือน	สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	
	KPI 7.3.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของจำนวนผู้กดไลค์ Facebook การท่องเที่ยวของจังหวัด	Data 7.3.2.1 จำนวนผู้กดไลค์ Facebook การท่องเที่ยวของจังหวัด	มี	รายงาน	รายเดือน	สนง.การ ท่องเที่ยวจังหวัด	

3.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญจำนวนทั้งสิ้น 47 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นปกติจำนวน 16 รายการ และที่เหลือจำนวน 31 รายการเป็นรายการสถิติที่ขาดความพร้อมในการนำมาใช้ เนื่องจากเป็นรายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 19 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและ จำเป็น)	จำนวนข้อมูล (รายการ (%))	VC 1	VC 2	VC 3	VC 4	VC 5	VC 6	VC 7
		(2 CSFs, 3 KPIs)	(3 CSFs, 4 KPIs)	(3 CSFs, 3 KPIs)	(4 CSFs, 6 KPIs)	(3 CSFs, 3 KPIs)	(3 CSFs, 3 KPIs)	(3 CSFs, 8 KPIs)
4. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ	16 (34.04%)	1	2	2	5	1	1	4
5. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-	-	-	-	-	-
6. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	31 (65.96%)	3	6	3	9	4	2	4
รวม	47 (100.00%)	4	8	5	14	5	3	8

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

ตารางที่ 20 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 1.2.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวไทยจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	- พัฒนาสถิติข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น - สำรวจ จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูล - จัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและมีความถี่สม่ำเสมอ
Data 1.2.1.2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว		
Data 1.2.2.1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติตามวัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว		
Data 2.1.1.1 จำนวนชุมชนที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว		
Data 2.2.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยว (จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว)	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	

ตารางที่ 20 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยววิถีชุมชน
สายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 2.2.1.2 รายได้จากการท่องเที่ยว (จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว)	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 2.2.1.3 ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	
Data 2.3.2.1 จำนวนบุคลากรในธุรกิจด้าน การท่องเที่ยวจำแนกตามประเภท เช่น มีคฤหาสน์ พนักงานโรงแรม พนักงานบริษัททัวร์ เป็นต้น	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ สมาคมการโรงแรมไทยภาคกลาง	
Data 2.3.2.2 จำนวนบุคลากรในธุรกิจด้าน การท่องเที่ยวจำแนกตามระดับ และสาขา/ความสามารถเฉพาะ/ การผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร มาตรฐาน		
Data 3.1.1.1 จำนวนมัคคุเทศก์/ผู้นำเที่ยวท้องถิ่น ที่เข้ารับการอบรม		
Data 3.2.1.1 จำนวนแรงงานวิชาชีพและบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการอบรม		
Data 3.2.1.2 จำนวนครั้งในการจัดให้มี การฝึกอบรมแก่แรงงานวิชาชีพ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว		
Data 4.1.1.1 รายได้จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 4.1.1.2 ร้อยละของความพึงพอใจ ต่อแหล่งท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	
Data 4.1.2.1 จำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 4.2.1.2 ค่า BOD ในน้ำ	สนง. ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	
Data 4.1.2.2 ความพึงพอใจต่อบุคลากรด้าน การท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	

ตารางที่ 20 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “การท่องเที่ยววิถีชุมชน
สายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” (ต่อ)

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 4.2.2.3 จำนวนครั้งที่มปัญหาจากการใช้ไฟฟ้า	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	
Data 4.3.1.1 ปริมาณขยะ	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
Data 4.3.1.3 ปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัด	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	
Data 4.4.1.2 จำนวนเรื่องร้องเรียน จำแนกตามประเภทการร้องเรียน	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 5.1.1.1 จำนวนกิจกรรมหรือสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นทะเบียน	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 5.2.1.2 จำนวนโครงการในการส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 5.2.1.3 จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 5.3.1.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ทางลาด ที่จอดรถ เป็นต้น	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 6.2.1.1 มูลค่าการใช้บริการเกี่ยวเนื่อง	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	
Data 6.3.1.1 มูลค่าการค้าของฝากและของที่ระลึก	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด	
Data 7.1.3.1 จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามสัญชาติ ระยะเวลาพำนัก อายุ อาชีพ รายได้ ฯลฯ	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ หน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	
Data 7.2.1.1 จำนวนนาที่โฆษณาทางโทรทัศน์	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 7.2.2.1 จำนวนนาที่โฆษณาทางวิทยุ	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 7.2.3.1 จำนวนการลงโฆษณาทางสิ่งพิมพ์	สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	

บทที่ 4

บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ

4.1 สรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในปัจจุบัน

จากการตรวจสอบสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการที่ได้นำเสนอในบทที่ 3 สามารถสรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด แยกเป็นกลุ่มรายการข้อมูลปกติ รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ โดยมีรายละเอียดสรุปในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

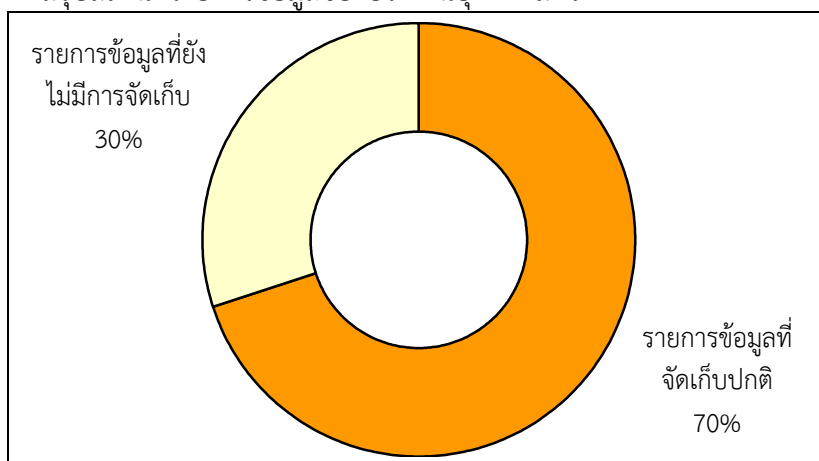
4.1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก โดยประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) คือ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 20 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 14 รายการ คิดเป็นร้อยละ 70

- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 6 รายการ คิดเป็นร้อยละ 30

แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

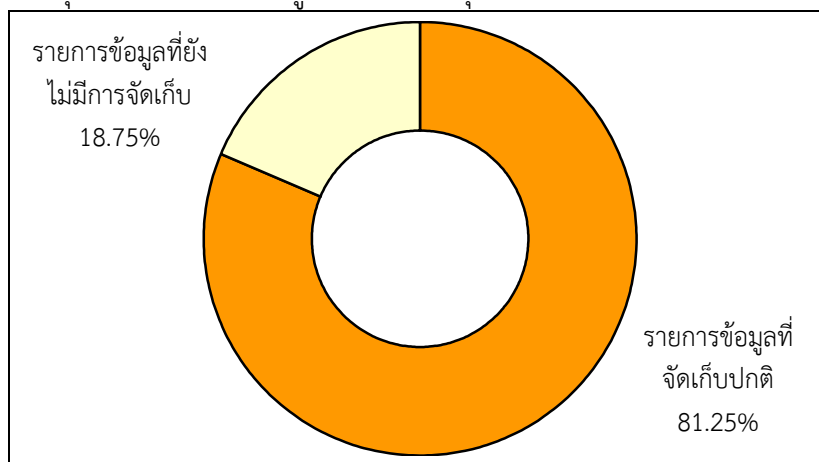
4.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 32 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 26 รายการ คิดเป็นร้อยละ 81.25

- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 6 รายการ คิดเป็นร้อยละ 18.75

แผนภาพที่ 3 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

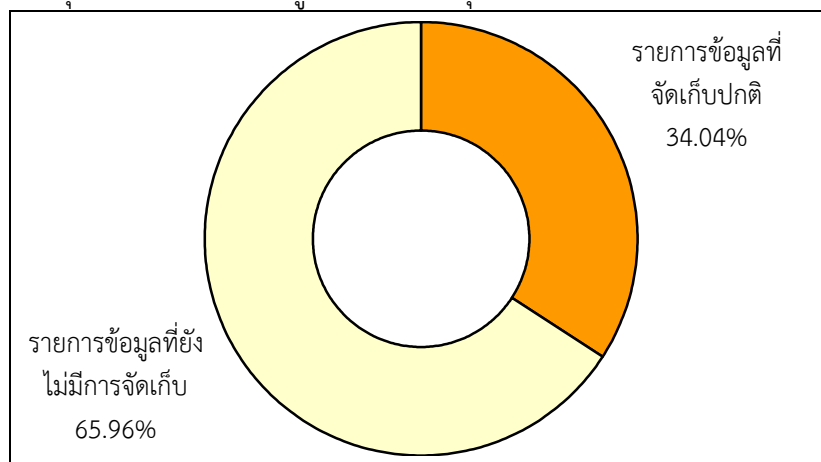
4.1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม โดยผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 47 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 16 รายการ คิดเป็นร้อยละ 34.04

- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 31 รายการ คิดเป็นร้อยละ 65.96

แผนภาพที่ 4 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต

คณะกรรมการสถิติจังหวัดขอเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก “การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก” ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม “ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม “การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก” ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ดังนี้

กลไก/การบริหารจัดการ

1. จังหวัดควรให้ความสำคัญกับการจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นตามประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดโดยใช้กลไกการดำเนินการของคณะกรรมการสถิติ ระดับจังหวัดในการกำกับติดตามการจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นดังกล่าว และควรกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการฯอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อย่างน้อยสองเดือนต่อครั้ง พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด เพื่อร่วมกันในการจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัดในด้านต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของจังหวัดต่อไป โดยสถิติจังหวัดในฐานะเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความช่วยเหลือและสนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกันในทุกประเด็นยุทธศาสตร์

2. การจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น เป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดที่เป็นคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินการจึงต้องอาศัยการประสานงานและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในจังหวัดอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัดเป็นไปอย่างครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์

3. การจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น ควรได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณ ในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนาการการจัดทำข้อมูลสถิติทางการ

ในการจัดทำข้อมูลสถิติทางการด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม มี 2 ผลผลิตภัณฑ์ ศักยภาพ และ 1 ประเด็นสำคัญของจังหวัด คือ

1. การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาและป่าสัก พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 20 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายการข้อมูลที่ต้องมีการพัฒนาการจัดเก็บ เนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บ/จัดเก็บไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ รวม 6 รายการ คิดเป็นร้อยละ 30

2. ข้าวปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 32 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูล เป็นรายการข้อมูลที่ยังมีการจัดเก็บไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และต้องพัฒนาการจัดเก็บ จำนวน 6 รายการ คิดเป็นร้อยละ 18.75

3. การท่องเที่ยววิถีชุมชนสายน้ำเจ้าพระยาป่าสัก พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 47 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูล เป็นรายการข้อมูลที่ยังมีการจัดเก็บไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และต้องมีการพัฒนาการจัดเก็บ จำนวน 31 รายการ คิดเป็นร้อยละ 65.96

4. ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data gap) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น เป็นรายการข้อมูลที่มีหน่วยงานรับผิดชอบแต่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล และจัดเก็บไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูลทำให้ไม่เห็นความสำคัญและจำเป็นของข้อมูลดังกล่าว

แนวทางการพัฒนา

1. รายการข้อมูลที่มีหน่วยงานรับผิดชอบแต่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล ควรมีการบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1.1 ใช้กลไกคณะทำงานในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์/คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ร่วมพิจารณาว่ารายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับจังหวัดในการที่จะนำมาใช้ในพัฒนาศักยภาพของจังหวัดหรือไม่ โดยอาจจะยังคงรายการข้อมูลเหล่านี้ไว้และผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละด้าน ประสานการจัดเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันให้ชัดเจนเพื่อสร้างเครือข่ายและการยอมรับ ฯลฯ หรือตัดรายการข้อมูลเหล่านี้ออกไปบางรายการเพราะเห็นว่าไม่ได้เป็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัด

1.2 สำนักงานสถิติจังหวัดที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัด ควรมีการประสานงานการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการหรือปัญหาในการจัดเก็บข้อมูลของจังหวัด เพื่อที่จะได้นำมาพิจารณาดำเนินการ/หรือนำเสนอต่อคณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดต่อไป

2. การพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวม

2.1 มีการบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการการมีส่วนร่วมเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยอาจใช้รูปแบบการจัดตั้งคณะทำงานของจังหวัดขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลสำหรับรายการข้อมูลต่างๆ ให้ชัดเจน การบริหารจัดการการรับส่งเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำกับติดตามให้มีการจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ ทันเวลา สำหรับใช้ในการตัดสินใจ/กำหนดทิศทางของจังหวัด

2.2 กำหนดกรอบในการจัดเก็บข้อมูลให้ชัดเจน โดยระบุผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บและรายงานข้อมูลในแต่ละด้าน กำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้หน่วยงานในจังหวัดได้รับทราบ เพื่อประโยชน์ที่จะได้มีการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนและการตัดสินใจในระดับ และป้องกันการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกัน

2.3 พัฒนาศักยภาพการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์ ทันสมัย พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา โดยให้มีการจัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล การกำหนดค่านิยาม/คำอธิบายไว้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานได้ยึดเป็นแนวทางการดำเนินการ

2.4 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานได้รับทราบ/สร้างการยอมรับ

2.5 ดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล ให้มีความรู้/ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการใช้ข้อมูล ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ต้องทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และควรมีการประเมินผล/ติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้วย

การพัฒนาคุณภาพของข้อมูล และการประสานข้อมูลมหภาค

1. การพัฒนาคุณภาพข้อมูลของจังหวัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะจังหวัดจะนำข้อมูลที่ได้จัดทำขึ้นมาใช้ในการตัดสินใจวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นองค์รวม ข้อมูลที่ดีต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน /สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องตามเวลา ซึ่งการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนั้น ข้อมูลของจังหวัดที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ/วางยุทธศาสตร์จึงควรประกอบด้วยข้อมูลทั้งในระดับพื้นที่และระดับมหภาคที่เกี่ยวข้อง

2. การวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่จะพัฒนาศักยภาพของจังหวัดนั้น ข้อมูลของจังหวัดควรที่จะต้องมีความหลากหลายเป็นข้อมูลทั้งในระดับพื้นที่และระดับมหภาคที่เกี่ยวข้อง แต่การดำเนินการจัดทำข้อมูลสถิติทางการในครั้ง นี้ เป็นการจัดทำข้อมูลในระดับพื้นที่ เพื่อให้จังหวัดได้รับทราบศักยภาพของตนเองก่อน ในระยะต่อไปจังหวัดอาจใช้กลไกการดำเนินการใน 2 ลักษณะคือ ให้คณะทำงาน จัดทำข้อมูลในระดับมหภาค โดยประสานกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาพิจารณาเชื่อมโยงกับข้อมูลในระดับพื้นที่ กำหนดเป็นชุดข้อมูลที่ สำคัญและจำเป็นของจังหวัด ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลในระดับมหภาคและดำเนินการประสานการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตารางที่ 21 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ ระยะสั้นภายในปีแรก

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด	ปี 2558													
			เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6	เดือนที่ 7	เดือนที่ 8	เดือนที่ 9	เดือนที่ 10	เดือนที่ 11	เดือนที่ 12		
การจัดทำนิยาม คู่มือและระบบการ ดำเนินการในการ จัดเก็บข้อมูล	คณะกรรมการสถิติจังหวัด	- จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล - กำหนดค่านิยามคำอธิบายให้ชัดเจน - กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลสำหรับรายการข้อมูลตามตัวชี้วัดต่างๆ ให้ชัดเจน - จัดระบบและวิธีการรับส่งเชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล - จัดทำระบบการกำกับติดตามให้มีการจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและมีความถี่สม่ำเสมอ														
การฝึกอบรมเพื่อพัฒนา คณะกรรมการและ บุคลากรในการ ดำเนินการชุดข้อมูล	สำนักงานสถิติจังหวัด	- จัดอบรม/ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูล														

ตารางที่ 21 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ ระยะสั้นภายในปีแรก (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด	ปี 2558													
			เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6	เดือนที่ 7	เดือนที่ 8	เดือนที่ 9	เดือนที่ 10	เดือนที่ 11	เดือนที่ 12		
การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดทำยุทธศาสตร์แผนงานฯ โดยใช้ชุดข้อมูลที่มีคุณภาพสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของจังหวัด	สำนักงานจังหวัด	- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระหว่างหัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานของจังหวัด - สร้างความเข้าใจและให้เห็นถึงความสำคัญในการนำข้อมูลมาใช้เพื่อวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานฯ - นำเสนอชุดข้อมูลในภาพรวมให้ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจทำแผนประจำปี														

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). **แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2556). **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2561**.

ภาคผนวก ก

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป

(Generic Value Chain : GVC)

การดำเนินงานโครงการคณะที่ปรึกษาได้จัดทำห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดทั้งหมด โดยแบ่งห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ออกเป็น 3 ด้าน ที่สอดคล้องกับรายการสถิติ 3 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งดำเนินการทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา เพื่อนำมากำหนดรายการสถิติทางการที่เกี่ยวข้อง (Data Mapping) ลงในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปรูปแบบทั้ง 14 รูปแบบ หลังจากนั้นได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยการประชุมหารือหรือพร้อมการจัดทำแผนผังสถิติทางการที่แปลงรายการข้อมูลสำคัญและจำเป็นจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์และคัดเลือกรายการที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF) จึงจะมาจัดทำตารางแผนผังสถิติทางการตัวอย่างระดับจังหวัด โดยห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) มีดังนี้

ตารางที่ 1 : รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)

เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
1. เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)	7. การจัดการโครงสร้าง พื้นฐานเมืองนำอยู่	12. การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)
2. เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์	8. การพัฒนาสุขภาวะ	13. การบริหารจัดการน้ำ
3. เกษตร - อุตสาหกรรม การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ	9. การสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้	14. การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ดี
4. อุตสาหกรรมการผลิต	10. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและ ครอบครัว	
5. การค้า การส่งออก และ การลงทุน	11. การสร้างความมั่นคง ชายแดน	
6. การบริการและการ ท่องเที่ยว		

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านเศรษฐกิจ

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ประเด็นด้านเศรษฐกิจครั้งนี้ ดำเนินการทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านการเกษตรกรรม : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเกษตรเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

- ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ของกรมการข้าว

2) ด้านการปศุสัตว์ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคอเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) ด้านการประมง และการเลี้ยงสัตว์น้ำ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ของคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ

- แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ของกรมประมง

- ยุทธศาสตร์การพัฒนารูขี้น้ำประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

4) ด้านอุตสาหกรรมการผลิต : ดำเนินการทบทวนด้านอุตสาหกรรมการผลิต จากแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

5) ด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน : ดำเนินการทบทวนด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 ของสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

- แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

6) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว : ดำเนินการทบทวนด้านการบริการและการท่องเที่ยว จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าด้านเศรษฐกิจทั้ง 6 รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 1 (Generic Value Chain : GVC 1) เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมที่แสดงถึงกิจกรรมที่สำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่มีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุล และยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เพาะปลูกด้วย ซึ่งคณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากรการเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

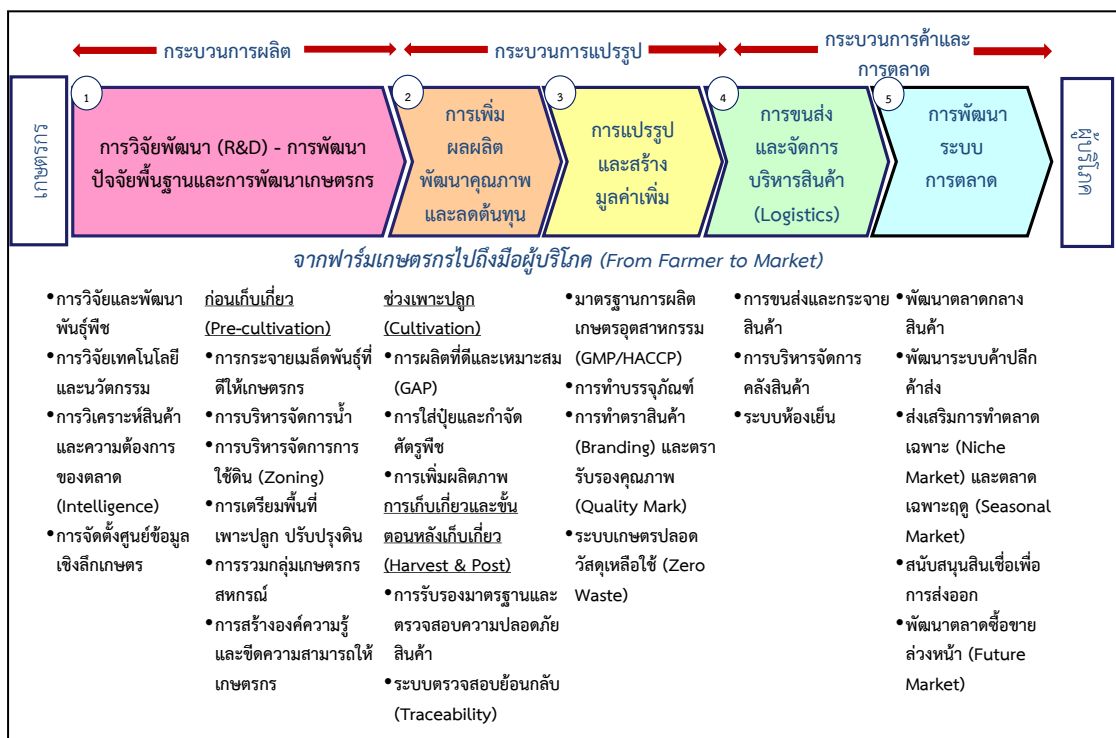
1) ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและจำหน่ายอาหารที่ปลอดภัย มั่นคง และยั่งยืนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องนั้น มุ่งเป้าไปที่การผลิตอาหารปลอดภัยทั้งระบบห่วงโซ่มูลค่า การสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบและการพัฒนาสินค้าตลาดเกษตรและอาหาร ซึ่งที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่างของห่วงโซ่มูลค่าในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตรในภาพรวมด้วย

2) ยุทธศาสตร์ข้าวไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของการผลิต การแปรรูปและการจัดจำหน่ายข้าวไทยในฐานะผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเทศในปัจจุบัน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และสร้างภาพห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ข้าวไทย ที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การทำวิจัยและพัฒนาขึ้นก่อนการเพาะปลูก

การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว ขั้นตอนหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและสร้างมูลค่า การขนส่งสินค้า ไปจนถึงการทำการตลาดและจัดจำหน่าย อันจะนำไปสู่การระบุนความสัมพันธในเชิงยุทธศาสตร์ และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่างของห่วงโซ่มูลค่าเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตรในภาพรวมครั้งนี้ด้วย

อย่างไรก็ตามการเกษตรกรรมในประเทศไทยไม่ได้มีความสำคัญเฉพาะในมิติด้านการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทยที่ยังมีฐานะยากจน โดยมีตัวแปรที่สำคัญ (Key Policy Parameters) ที่จะต้องส่งเสริม ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพ (Quality) การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และการรังสรรค์มูลค่า (Value Creation) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านคุณภาพสินค้าเกษตรตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ตั้งไว้ได้อย่างแท้จริง จากการศึกษาพบว่า กระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรเพาะปลูกของไทย สามารถแบ่งได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 : GVC 1 เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 2 (Generic Value Chain : GVC 2) เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการปศุสัตว์นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์เกษตรกรรม (ด้านปศุสัตว์) ที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาทบทวนการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้าง

ภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางดำเนินการมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาศักยภาพการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วย ซึ่งขณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากร การเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

2) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตโคเนื้อ (2) ยุทธศาสตร์ด้านการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ (3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบตลาด (4) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวิจัย และ (5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ทั้งนี้ จะเห็นว่ายุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการตลาด และแม้จะเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะของโคเนื้อ แต่ก็สามารถสะท้อนภาพรวมของปศุสัตว์ได้เป็นอย่างดี

3) แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการผลิต ที่เน้นการปรับปรุงฟาร์ม โรงฆ่า และโรงงานแปรรูปตามมาตรฐาน (Good Manufacturing Practice GMP) (2) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค โดยเน้นข้อมูลสารสนเทศ ระบบติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ และ (3) ยุทธศาสตร์การสร้างนวัตกรรม ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างแบรนด์ เป็นต้น

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ คณะที่ปรึกษาสามารถแบ่งห่วงโซ่มูลค่าปศุสัตว์ออกเป็น 5 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 : GVC 2 เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 3 (Generic Value Chain : GVC 3) เกษตร - อุตสาหกรรมกรรมการประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำ

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

2) แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ที่จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบการจัดการประมงทะเลให้มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างและศักยภาพองค์กรภาคประมง กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรประมงทะเลอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูระบบนิเวศและพัฒนาแหล่งประมงทะเลเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล และกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาการประมงนอกน่านน้ำไทย

3) แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ไปสู่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ยั่งยืน ผลผลิตมั่นคงและปลอดภัย อันจะเห็นได้ว่าแผนแม่บทให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของทรัพยากร ธรรมชาติทั้งระบบ ความมั่นคงของอาชีพเกษตรกร และให้ผลผลิตสัตว์น้ำมีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับการบริโภค ภายใต้กลยุทธ์ทั้งสิ้น 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) การเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงจากทุกแหล่งผลิต (2) ฟื้นฟูแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เสื่อมโทรม (3) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (4) พัฒนาการเพาะเลี้ยงให้มีคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัย (5) ส่งเสริมการพัฒนาตลาดการค้าสัตว์น้ำ (6) สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร (7) พัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากรด้านการบริหารจัดการและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจากประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งหมดที่มีความครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำนี้ ทำให้คณะที่ปรึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดห่วงโซ่มูลค่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จัดทำและเผยแพร่โดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2554 โดยมีเป้าหมายจะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการประมงและผลิตภัณฑ์ประมงของโลกอย่างยั่งยืน ผ่านยุทธศาสตร์ 5 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างฐานผลิตเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (2) การสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุน (3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (4) การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ (5) การบริหารจัดการ ใฝ่ระวัง และเตือนภัย ซึ่งที่ปรึกษาได้หยิบยกตัวอย่างของกิจกรรมและโครงการสำคัญในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำในภาพรวมด้วย

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ทำให้คณะที่ปรึกษาพบว่า กิจกรรมในอุตสาหกรรมนี้มีความแตกต่างกันในรายละเอียดเนื่องจากรูปแบบของการได้มาซึ่งสัตว์น้ำนั้น มีทั้งที่มาจาก

- การเพาะเลี้ยงเอง ซึ่งก็มีทั้งการเพาะเลี้ยงในบ่อธรรมชาติ และเพาะเลี้ยงในกระชัง
- การจับจากแหล่งน้ำ ทั้งแหล่งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม (ประมง)
- การนำเข้าเพื่อบริโภคโดยตรง หรือแปรรูป เช่น กรณีของปลาทูน่า ซึ่งประเทศไทย

นำเข้าก็จริง แต่เป็นการนำเข้าเพื่อแปรรูป ในฐานะผู้แปรรูปปลาทูน่ากระป๋องเพื่อส่งออกอันดับหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม แม้จะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต่างกัน แต่ก็สามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของไทยได้ โดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่า การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คือ การนำสัตว์น้ำประเภทต่างๆ ที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นการเพาะเลี้ยง การจับจากแหล่งธรรมชาติ หรือการนำเข้าไปจัดจำหน่ายโดยตรง หรือแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า ก่อนที่จะนำไปจัดจำหน่ายให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าประมงสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 : GVC 3 เกษตร - อุตสาหกรรมการประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ

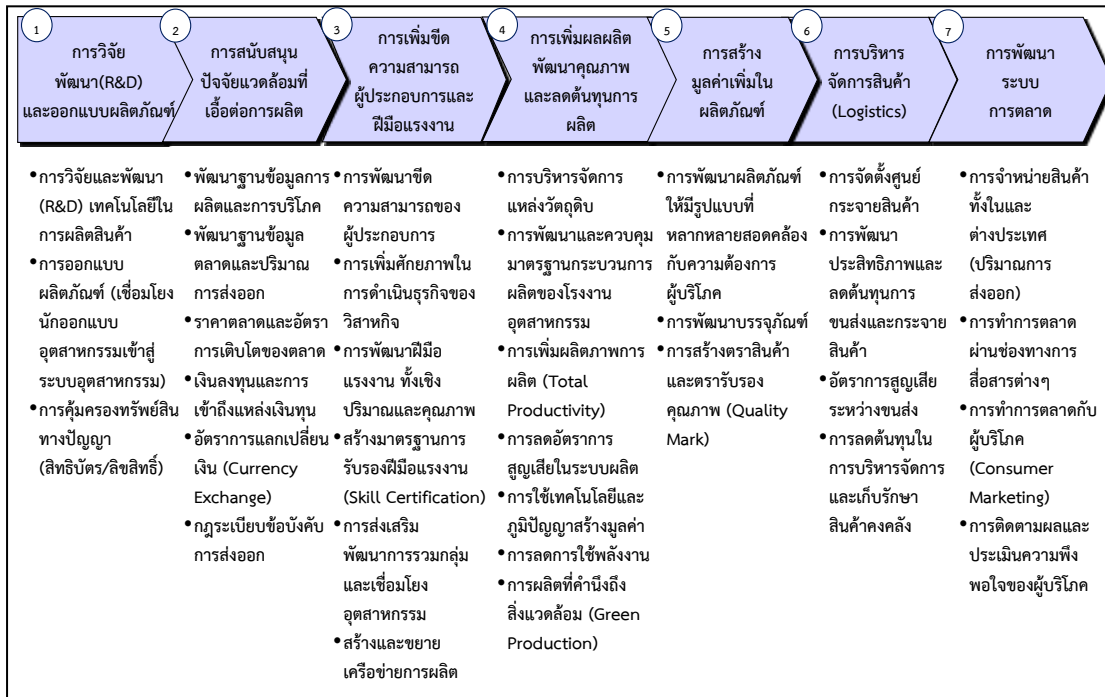

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 4 (Generic Value Chain : GVC 4) อุตสาหกรรมการผลิต

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านอุตสาหกรรมการผลิตนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่ แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ทั้งนี้ ภายใต้แผนแม่บทนี้มีทั้งแผนยุทธศาสตร์ของอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนยุทธศาสตร์รายสาขา ซึ่งเป็นสาขาที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยางแปรรูป และอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน ซึ่งที่ปรึกษาได้รวบรวมและประยุกต์ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มากำหนดเป็นกระบวนการหลักและกิจกรรมสำคัญในแต่ละห่วงโซ่มูลค่าได้อย่างครอบคลุมในทุกขั้นตอน

จากการศึกษาทบทวนแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม ทำให้คณะที่ปรึกษาสามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมการผลิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 กระบวนการหลักแสดงดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 : GVC 4 อุตสาหกรรมการผลิต

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 5 (Generic Value Chain : GVC 5) การค้า การส่งออก และการลงทุน

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการค้าการลงทุนนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการค้าการลงทุนที่สำคัญของประเทศ เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่

- 1) แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 จัดทำโดยสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
- 2) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

กระบวนการการพัฒนาภาคธุรกิจการค้า ไม่ได้มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่อย่างใด หากแต่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก และลดข้อจำกัดในการเข้าถึงสินค้าของผู้บริโภคเป็นหลัก ดังนั้น กิจกรรมหลักจะเกี่ยวข้องกับการยกระดับขีดความสามารถทางการค้าของภาคธุรกิจในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเจรจาทางการค้า การส่งเสริมการค้าและระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาตลาดและช่องทางการค้า รวมไปถึงการส่งเสริมพัฒนาแรงงาน หรือแรงงานระหว่างประเทศ (ในกรณีของการค้าชายแดน) เป็นสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาทบทวนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าการค้าการลงทุน โดยแบ่งเป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 : GVC 5 การค้า การส่งออก และการลงทุน

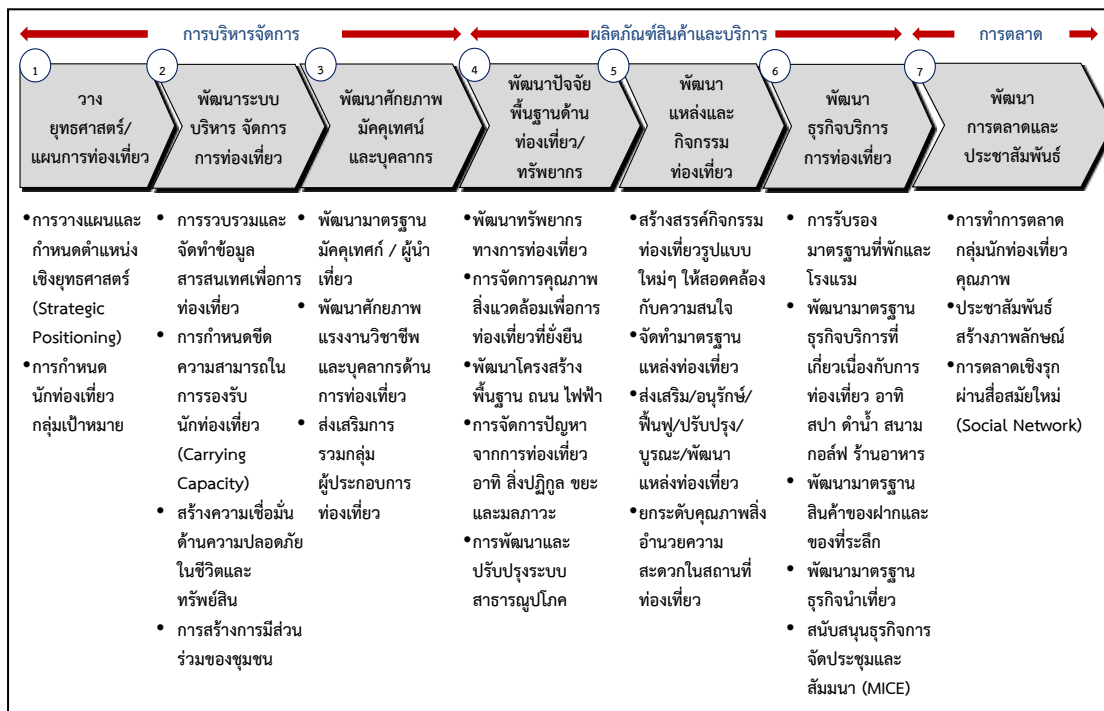
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 6 (Generic Value Chain : GVC 6) การบริการ และการท่องเที่ยว

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำขึ้นโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อกำหนดให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเป็นไปในทางเดียวกัน รวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการแข่งขันที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ 6 กลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ กลยุทธ์ที่หนึ่ง การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย กลยุทธ์ที่สอง การส่งเสริมนักท่องเที่ยวคุณภาพให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน และกลยุทธ์ที่หก การพัฒนาระบบบริหารจัดการและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

2) ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 กระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและพัฒนาศาสนาที่ท่องเที่ยว รวมถึงยกระดับคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาสในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นคงในทรัพยากรบุคคลทางการท่องเที่ยว จากการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 7 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 : GVC 6 การบริการ และการท่องเที่ยว

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านสังคม

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านสังคม

การวิเคราะห์ประเด็นด้านสังคมครั้งนี้ ได้อาศัยกรอบตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย เป็นกรอบในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นดัชนีที่ใช้ประเมินภาพรวมของการพัฒนาคนระดับจังหวัด เพื่อสะท้อนความไม่เท่าเทียมกันในระดับพื้นที่ โดยจะคัดเลือกจากประเด็นที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อภาพรวมของการพัฒนาคน ชุมชน สังคม เพื่อเป็นกรอบในการประเมิน และวางแนวทางการพัฒนาสังคม ให้เกิดความเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

ดัชนีความก้าวหน้าของคนเป็นดัชนีรวม ประกอบด้วยดัชนีย่อย 8 ด้าน 40 ตัวชี้วัด ซึ่งแสดงวงจรชีวิตของคน เริ่มตั้งแต่เรื่องสุขภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ตั้งแต่ลืมตาดูโลก ต่อจากนั้น คือ เรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดในวัยเด็กของทุกคน เมื่อสำเร็จการศึกษา คนเราจะทำงานเพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดี มีครอบครัวและชีวิตชุมชนที่ดี และท้ายที่สุด ทุกคนย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกของสังคม แสดงดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)

สุขภาพ	ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด คือ ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ประชากรที่เจ็บป่วย ประชากรที่พิการและ/หรือทุพพลภาพ ผู้ป่วยโรคจิตประสาท ประชากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ประชากรที่ออกกำลังกาย และจำนวนประชากรต่อแพทย์
การศึกษา	ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจำนวนนักเรียนต่อห้องระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชีวิตการทำงาน	ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ การว่างงาน การทำงานต่ำระดับ แรงงานที่มีประกันสังคม และการบาดเจ็บจากการทำงาน
รายได้	ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ รายได้ของครัวเรือน สัดส่วนประชากรยากจน อัตราส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ และค่าดัชนีความเสมอภาคของรายได้ (จินี)
ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ ครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ครัวเรือนที่มีตู้เย็นครัวเรือนที่ใช้เตาไฟฟ้าหรือเตาแก๊ส ประชากรที่ประสบภัยแล้ง และประชากรที่ประสบอุทกภัย
ชีวิตครอบครัวและชุมชน	ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ เด็กที่ประสบภาวะยากลำบาก เด็กอายุ 15-17 ปี ที่ทำงานหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว ศติอุกกรรจ์และสะท้อนขวัญที่ได้รับแจ้ง และการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
การคมนาคมและการสื่อสาร	ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดทั้งปี จำนวนยานยนต์จดทะเบียน อุบัติเหตุทางถนน ครัวเรือนที่มีโทรทัศน์ ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ และประชากรที่ใช้ถึงอินเทอร์เน็ต
การมีส่วนร่วม	ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชน ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงประเด็นที่สำคัญจากดัชนีดังกล่าวที่เป็นตัวสะท้อนถึงการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงของประชาชน สังคม และชุมชน และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น สามารถแบ่งรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปได้เป็น 5 แบบ ดังนี้

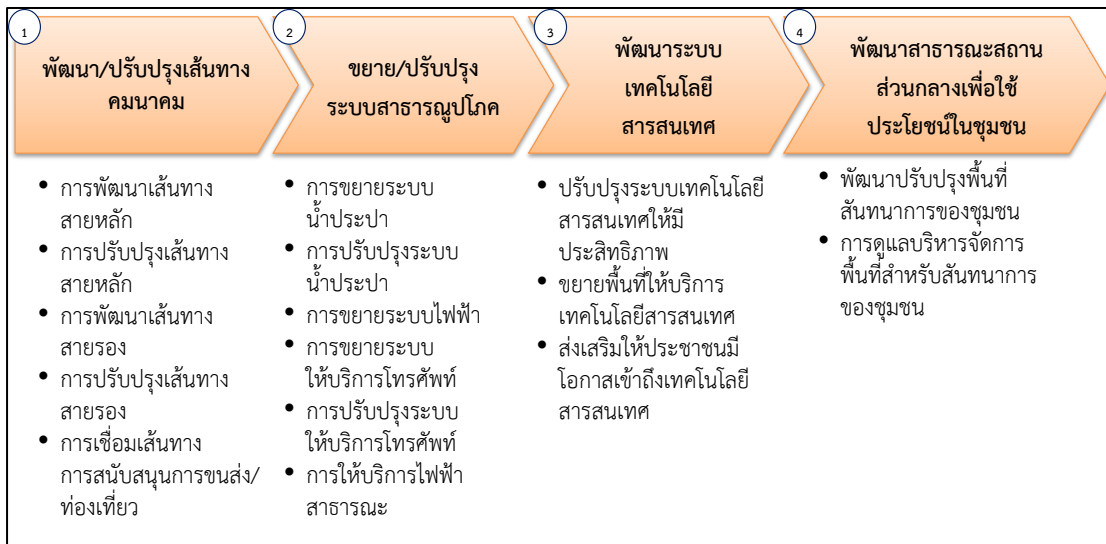
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 7 (Generic Value Chain : GVC 7) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

โครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นฐานการพัฒนาต่อยอดไปยังเรื่องอื่นๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความปลอดภัย เป็นต้น ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานมีทั้งในรูปแบบของ

- 1) ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทั้งทางสายหลักและรอง พัฒนาเส้นทางคมนาคมใหม่ รวมถึงเส้นทางที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 2) การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ขยายการให้บริการสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ให้สามารถเข้าถึงทุกครัวเรือน รวมถึงระบบไฟฟ้าสาธารณะที่จะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนในชุมชน
- 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของเทคโนโลยี และการขยายพื้นที่ให้บริการเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงซึ่งข้อมูลข่าวสาร หรือการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เพราะข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคน
- 4) การพัฒนาพื้นที่สาธารณประโยชน์ส่วนกลาง เพื่อให้ชุมชนได้อาศัยเป็นพื้นที่สันทนาการ ร่วมกัน

ซึ่งกรอบการพัฒนาต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการวางกลยุทธ์ หรือโครงการเพื่อวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ มีความสะดวกปลอดภัย ในการเดินทาง รวมถึงคุณภาพชีวิตพื้นฐานที่ดีขึ้นต่อไปได้ ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่ แบ่งได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 : GVC 7 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

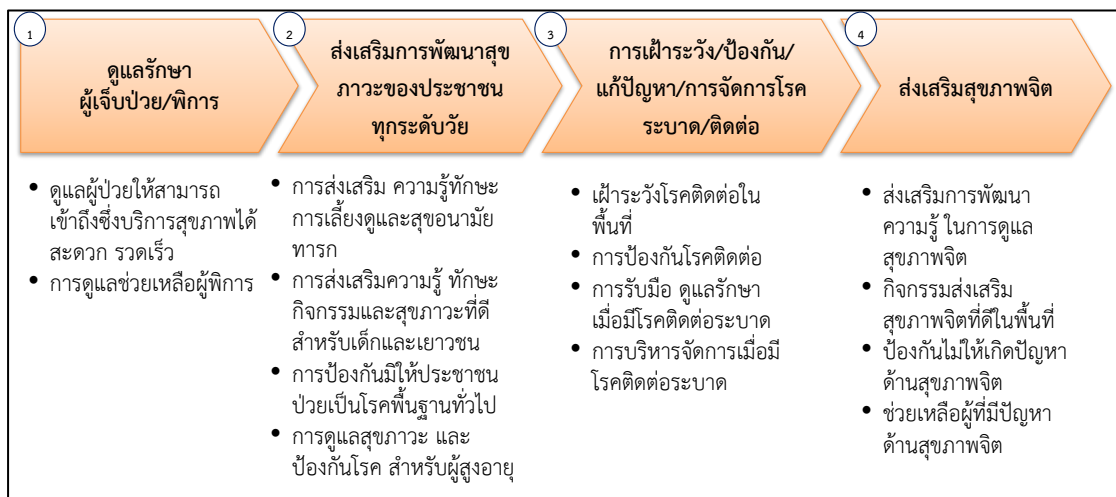
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 8 (Generic Value Chain : GVC 8) การพัฒนาสุขภาพ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งทำให้เกิดการเข้าถึงซึ่งการรับบริการ ด้านสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะอยู่ในสภาวะสุขภาพดีในทุกคน หรือทุกพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันโรคภัยไข้เจ็บมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงในหลายรูปแบบ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีนัยที่สำคัญต่อการเข้าสู่ความมั่นคงด้านสุขภาพ ดังนั้น ประเด็นหลักในด้านสุขภาพคือ

- 1) การดูแลผู้เจ็บป่วยให้สามารถเข้าถึงซึ่งการรักษาและฟื้นคืนสู่การมีสุขภาพดีอย่างครบถ้วน รวมถึงผู้พิการให้สามารถใช้ชีวิตได้เสมอเหมือนประชาชนคนปกติ
- 2) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย ป้องกันให้ประชาชนมีโอกาสในการเจ็บป่วยให้น้อยที่สุด
- 3) การเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือมีแนวทางบริหารจัดการด้านโรคระบาดหรือโรคติดต่อที่จะเข้ามาโดยไม่คาดคิด ให้พร้อมรับกับสถานการณ์ได้ทัน่วงที
- 4) นอกจากสุขภาพกายแล้ว สุขภาพจิตก็เป็นปัจจัยชี้วัดถึงสุขภาพที่ดีของประชาชนปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีในชุมชนหรือการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตนับเป็นประเด็นหนึ่งในการดูแลสุขภาพของประชาชนให้ครบวงจร

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าด้านการพัฒนาสุขภาพ แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 : GVC 8 การพัฒนาสุขภาพ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 9 (Generic Value Chain : GVC 9) การสร้างสังคมการเรียนรู้

จากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ที่จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา พบว่าปัจจุบันระบบการศึกษาทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนของไทย ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ด้าน

คุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนตลอดชีวิต ทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ดังนั้นปัจจัยที่จะเป็นองค์ประกอบของกลยุทธ์ให้เกิดการต่อยอดในการพัฒนาการศึกษาในบทบาทของพื้นที่ จึงไม่ควรละเว้นในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

1) ลดปัญหาเด็กขาดโอกาสทางการศึกษา ยังมีปัญหาเด็กและเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากปัญหาครอบครัวและปัญหาเศรษฐกิจในหลายๆ พื้นที่ การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเข้าถึงซึ่งการศึกษาและสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษา จึงยังเป็นประเด็นสำคัญในปัญหาเด็กและเยาวชน

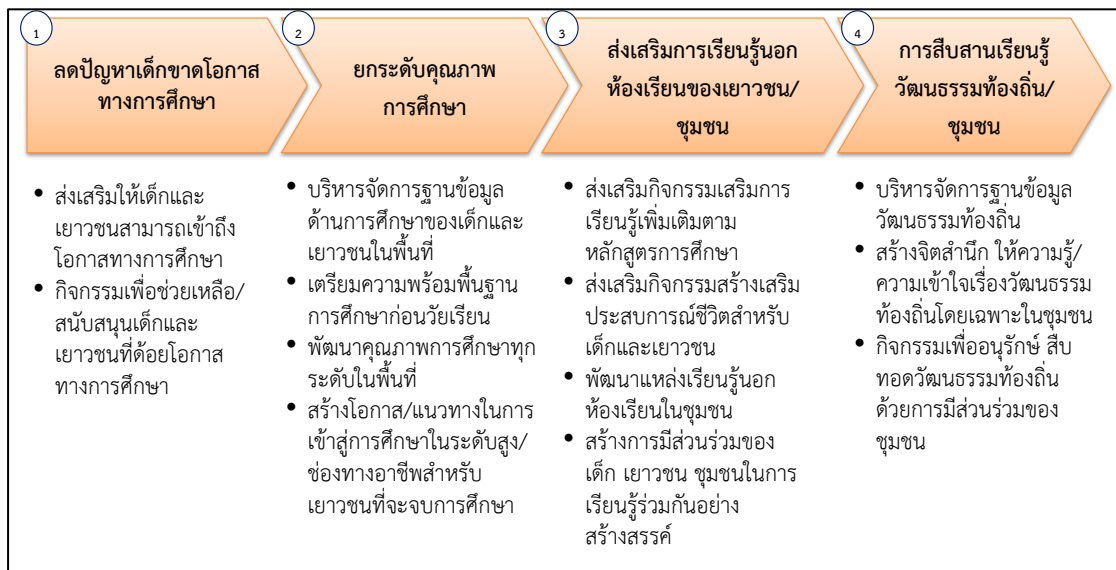
2) ยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นด้วยการบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เมื่อมีข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่แล้ว การเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางการศึกษา ก่อนวัยเรียนก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กก่อนเข้าสู่วัยเรียน ประเด็นสำคัญต่อไป คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากในพื้นที่จะมีประเด็นปัญหาคุณภาพการศึกษาปลีกย่อยที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้การสร้างโอกาสและแนวทางในการเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงหรือสร้างช่องทางอาชีพสำหรับเยาวชนที่จะจบการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เยาวชนที่ผ่านจากระบบการศึกษาแล้วออกไปเป็นบุคลากรที่สำคัญในการเข้าสู่การประกอบอาชีพการงานต่อไปในอนาคต

3) ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชน/ชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยยกระดับศักยภาพของคนในพื้นที่ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนในชุมชนซึ่งไม่เพียงแต่เด็กและเยาวชนเท่านั้น ประชาชนทั่วไปก็ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

4) วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงอยู่ของชุมชน การสืบสานเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือชุมชน เป็นประเด็นหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสามัคคีผ่านการมีกิจกรรมจาก วัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกัน รวมถึงเป็นการสร้างการเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ จากรุ่นสู่รุ่น ในท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมี การบริหารจัดการฐานข้อมูลวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์รักษาไว้ และสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยเฉพาะในชุมชน การมีกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกระดับวัย จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันได้

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งออกได้ 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 : GVC 9 การสร้างสังคมการเรียนรู้

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 10 (Generic Value Chain : GVC 10) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐานไปสู่เรื่องอื่นๆ คือ ปัจจัย 4 โดยองค์ประกอบสำคัญของปัจจัย 4 นั้น มีพื้นฐานมาจากเรื่องของเศรษฐกิจ และความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและทรัพย์สิน นอกจากนี้แล้วการมีรากฐานของครอบครัวที่อบอุ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ปัจเจกชนมีชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับประเด็นสำคัญที่จะสะท้อนคุณภาพชีวิตและครอบครัวนั้น ประกอบไปด้วย

1) การจัดการแรงงานในพื้นที่ เป็นตัวชี้วัดด้านรายได้ของประชาชน ดังนั้น การเข้าไปเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ประชาชนในพื้นที่ ประกอบไปด้วย การลดปัญหาการว่างงานในพื้นที่ ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่อาจมีปัญหาคารว่างงานและการขาดแคลนแรงงานไปพร้อมกัน เนื่องจากความรู้ความสามารถของแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การดูแลสุขภาพของแรงงานในสถานประกอบการ การลดอุบัติเหตุของแรงงานในสถานประกอบการ นอกจากนี้ การส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างรายได้แรงงานก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับแรงงานในชุมชนได้

2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ การให้ความรู้และทักษะให้ชุมชนมีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ หรือการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ชุมชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับความสามารถ ชีวิต และความเป็นอยู่ได้ นอกจากนี้การให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงินหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในชุมชน ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในชุมชนสามารถมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพได้

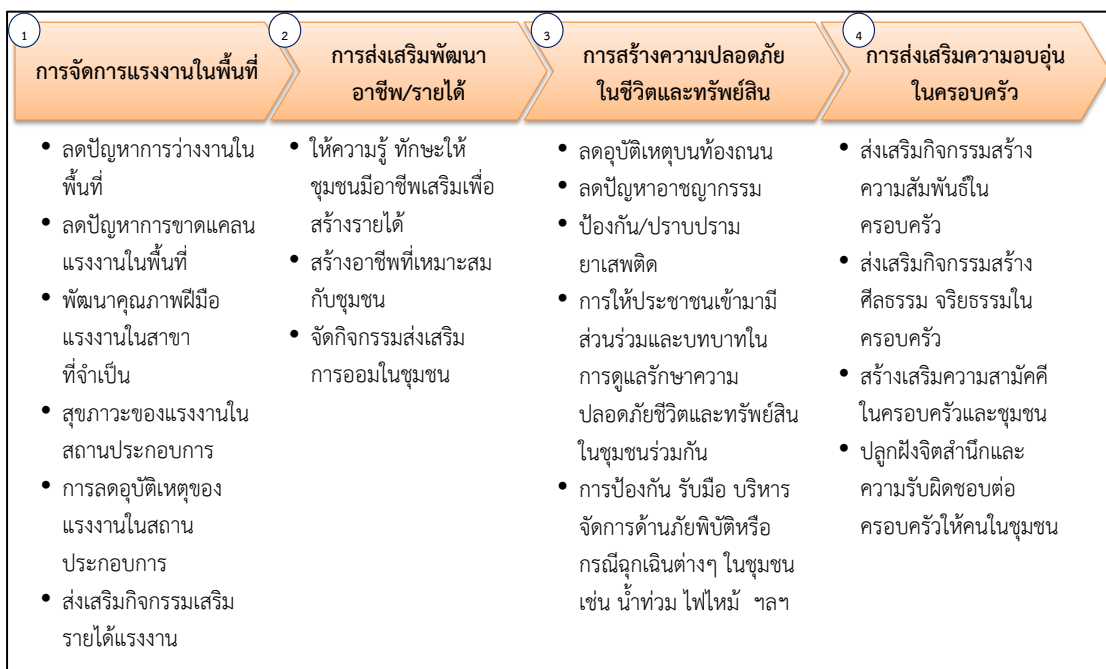
3) การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นตัวชี้วัดสำคัญในด้านคุณภาพชีวิตของคน สำหรับประเทศไทยปัญหาความไม่ปลอดภัยในประเด็นชีวิตและทรัพย์สินในด้านต่างๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ อุบัติเหตุบนท้องถนน อาชญากรรม ยาเสพติด ดังนั้น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนร่วมกัน จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความสามัคคีและรับผิดชอบ ในสังคมร่วมกัน รวมถึงการมีแผนงานป้องกัน รับมือ

บริหารจัดการด้านภัยพิบัติหรือกรณีฉุกเฉินต่างๆ ในชุมชน เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ ฯลฯ ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่สามารถทราบล่วงหน้า ก็เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผนเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

4) การส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตในระดับปัจเจกมีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การส่งเสริมกิจกรรมสร้างศีลธรรม จริยธรรมในครอบครัว สร้างเสริมความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อครอบครัวให้คนในชุมชน จึงเป็นประเด็นที่ไม่ควรละเลยเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 11 : GVC 10 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 11 (Generic Value Chain : GVC 11) การสร้างความมั่นคงชายแดน

ในประเด็นทางสังคมของพื้นที่จังหวัดที่เป็นพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น นอกจากประเด็นด้านเศรษฐกิจที่จะสามารถเป็นช่องทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ประเด็นด้านสังคม ไม่ว่าจะเป็นเชิงพื้นที่ แรงงาน หรือความปลอดภัย ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการวางยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความมั่นคงและปลอดภัย รวมถึง การรักษาระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้ราบรื่นและร่วมกันพัฒนาให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้

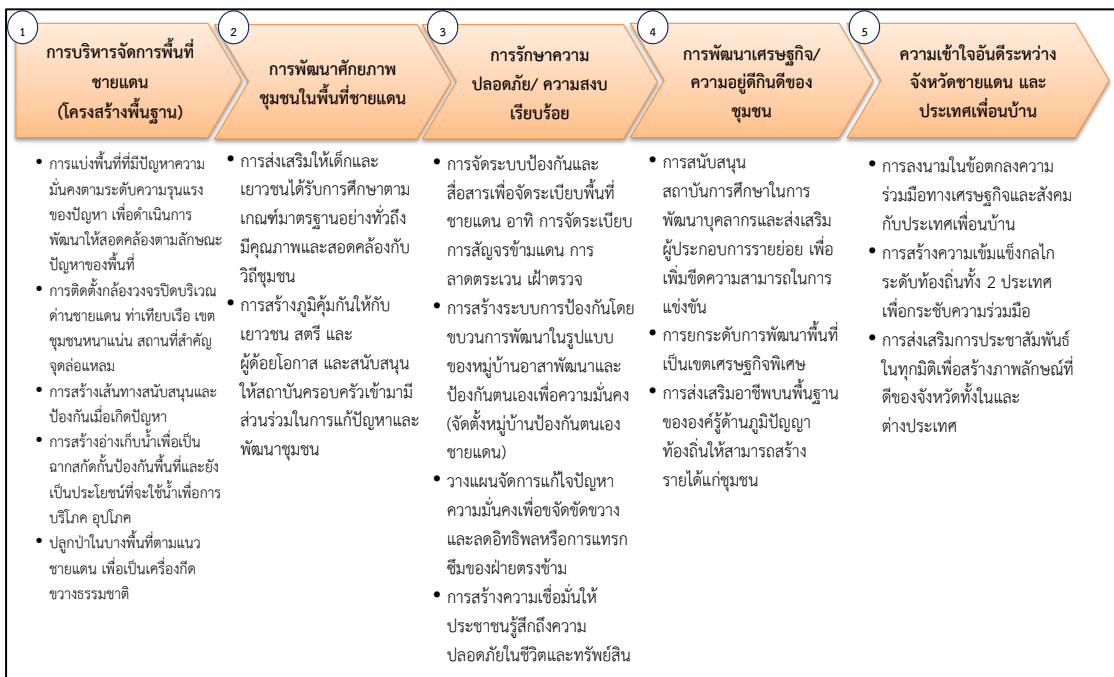
1) การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน โดยการแบ่งพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงตามระดับความรุนแรงของปัญหา เพื่อดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องตามลักษณะปัญหาของพื้นที่ สร้างระบบการป้องกันโดยขบวนการพัฒนาในรูปแบบของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเพื่อความมั่นคง จัดระบบป้องกันและสื่อสารเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน อาทิ การจัดระเบียบการสัญจรข้ามแดน การลาดตระเวน ฝ้าตรวจ เป็นต้น

2) การพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและคนในพื้นที่ชายแดน โดยการพัฒนาคน ชุมชน พื้นที่ ด้วยการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน หมู่บ้านชายแดน เพื่อร่วมกัน สอดส่องดูแลพื้นที่ชายแดน เร่งรัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในกรณีของแรงงาน หรือการเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตแดนไทยของประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้าน การจัดระบบ/ระเบียบ พื้นที่ทำกินในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนหรือพื้นที่ใกล้เขตแดน

3) ประเด็นสุดท้ายคือ การสร้างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชายแดน การพัฒนาความร่วมมือเศรษฐกิจและการค้า โดยเฉพาะการค้าระดับประชาชน การสร้างความเข้มแข็ง กลไกระดับท้องถิ่นทั้ง 2 ประเทศ เพื่อกระชับความร่วมมือ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้จะเป็นยุทธศาสตร์ สำคัญในการลดปัญหาพื้นที่ชายแดนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ชายแดนต่างๆ ร่วมกันในระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างความมั่นคงชายแดน แบ่งออกได้ 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 12

แผนภาพที่ 12 : GVC 11 การสร้างความมั่นคงชายแดน

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการวิเคราะห์ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมว่าเป็นหนึ่งในประเด็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและระดับพื้นที่ ซึ่งปัจจัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภัยธรรมชาติ ป่าไม้ ทะเล น้ำมลภาวะของเสีย อันจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานการดำเนินงานแบบบูรณาการ

การวางแผนทางจัดกลุ่มของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครั้งนี้ จึงได้ยึดเอากรอบจากรายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 ดังกล่าว¹ เป็นฐานในการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญ รวมถึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลระดับยุทธศาสตร์จากหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศคือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ

- 1) แผนแม่บทการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศ (25 ลุ่มน้ำ) (ภายใต้ยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เงินกู้ 350,000 ล้านบาท)
- 2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2555 - 2559
- 3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 - 2559

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 12 (Generic Value Chain : GVC 12) การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

กรอบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติทะเลและชายฝั่ง เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ดังนี้

- 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ป้องกันการพังทลายของดิน ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ดูป่าไม้ พื้นดิน และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ทั้งชายฝั่งและใต้น้ำทะเล ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และทรัพยากรชายฝั่งทะเลไม่ให้เสื่อมโทรม
- 2) การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดินโดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม การฟื้นฟูสภาพป่าระบบนิเวศเพื่อให้ทรัพยากรสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่าย

¹ รายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (หรือ UNDP) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของ “ความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม” ว่า “ความเสี่ยงเหล่านี้เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ บ้างเกิดจากความไม่มั่นคงทางกายภาพของสิ่งแวดล้อม รวมถึงภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ และการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศในแต่ละปี ซึ่งทำให้เกิดภัยแล้ง น้ำท่วม และอื่นๆ ความเสี่ยงรูปแบบที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงอุปสงค์อุปทานของทรัพยากรอันเนื่องมาจากการเติบโตของประชากรและเทคโนโลยีใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น พื้นที่ป่าไม้ลดลง น้ำสะอาดหายากขึ้น และการตั้งวงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ปลาในทะเล ในอัตราที่มากเกินไป ความเสี่ยงรูปแบบที่สาม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาเป็นชุมชนเมืองทำให้เกิดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ หรืออุตสาหกรรมก่อให้เกิดของเสียปริมาณมหาศาลสุดท้าย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จากการขยายตัวของความเป็นเมือง” กรอบแนวคิดเหล่านี้เป็นหนึ่งในกรอบความคิดของคณะทำงานที่ปรึกษาในการกำหนดรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด

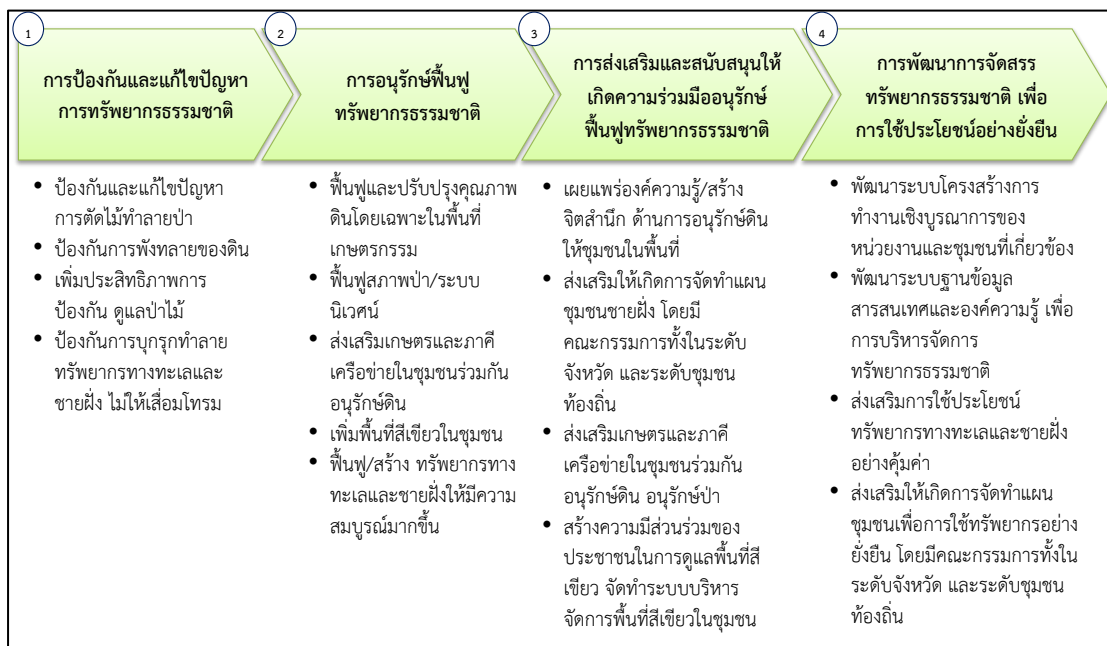
ในชุมชนให้มีส่วนร่วมกันอนุรักษ์ดิน การเพิ่มพื้นที่สีเขียวของป่าไม้และต้นไม้ในชุมชน ฟื้นฟูและสร้างทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยเริ่มจากการเผยแพร่องค์ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนชายฝั่ง โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์ป่า สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่สีเขียว จัดทำระบบบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน

4) พัฒนาจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาระบบโครงสร้างการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างคุ้มค่า รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) โดยแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 : GVC 12 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 13 (Generic Value Chain : GVC 13) การบริหารจัดการน้ำ

ทรัพยากรน้ำนอกจากปัญหาน้ำเสีย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญสำหรับทรัพยากรน้ำของไทยที่มีการสะสมกันมานาน จากปัจจัยทางด้านโรงงานอุตสาหกรรม บ้านพักอาศัยและชุมชน หรือในภาคเกษตรเองก็ตาม ปัจจุบันยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างจริงจัง คือ ปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ซึ่งที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าประเทศไทยต้องมีแผนสำหรับการบริหารจัดการน้ำอย่างจริงจังและบูรณาการทุกภาคส่วน เนื่องจากเรื่องแหล่งน้ำนั้นเป็นประเด็นที่ครอบคลุมในหลายภาคส่วนทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน แนวทางของห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืนนั้น ในกรอบการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

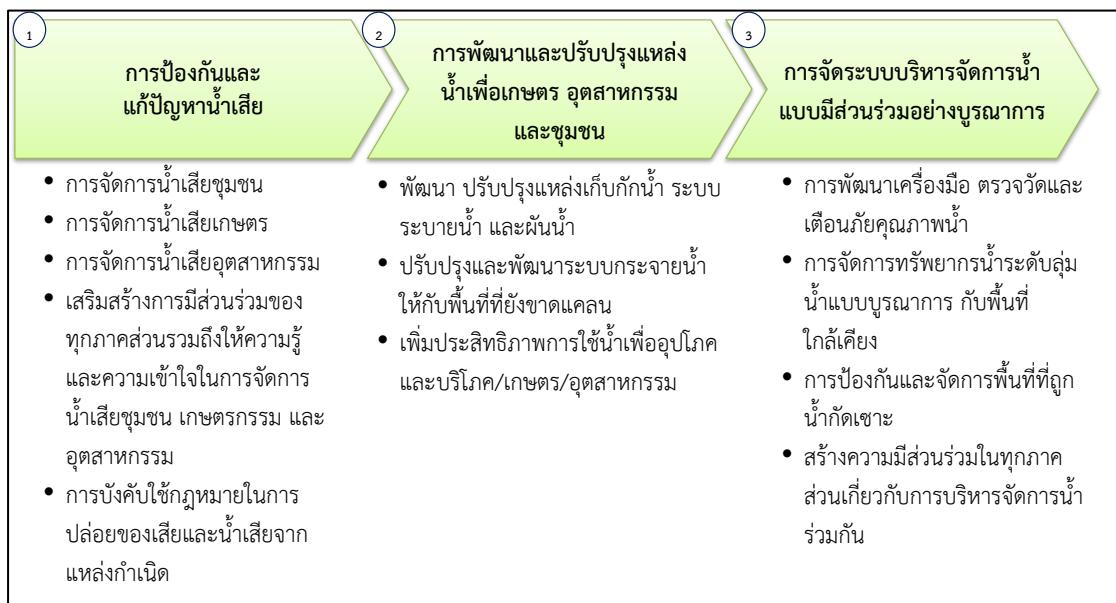
1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ด้วยการจัดการน้ำเสียชุมชน/เกษตร/อุตสาหกรรม การป้องกันโดยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรวมถึงให้ความรู้และความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายในการปล่อยของเสียและน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

2) การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และชุมชน ในหลายๆ รูปแบบ อาทิการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำ ระบบระบายน้ำ และการผันน้ำ ปรับปรุงและพัฒนา ระบบกระจายน้ำให้กับพื้นที่ที่ยังขาดแคลน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ในการเกษตร และอุตสาหกรรม เป็นต้น

3) การจัดระบบบริหารจัดการน้ำด้วยการมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการ ด้วยการพัฒนา เครื่องมือ ตรวจสอบและเตือนภัยคุณภาพน้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำแบบบูรณาการกับพื้นที่ใกล้เคียง การป้องกันและจัดการพื้นที่ที่ถูกน้ำกัดเซาะ การสร้างความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำ แบ่งออกเป็น 3 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพแผนที่ 14

แผนภาพที่ 14 : GVC 13 การบริหารจัดการน้ำ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 14 (Generic Value Chain : GVC 14) การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นมีหลายประเด็นที่สำคัญ ทั้งในเรื่องของมลพิษทางอากาศ เสียง กลิ่น และเพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมทั้งในด้านการป้องกันและพัฒนา จึงได้วางกรอบการศึกษา ดังนี้

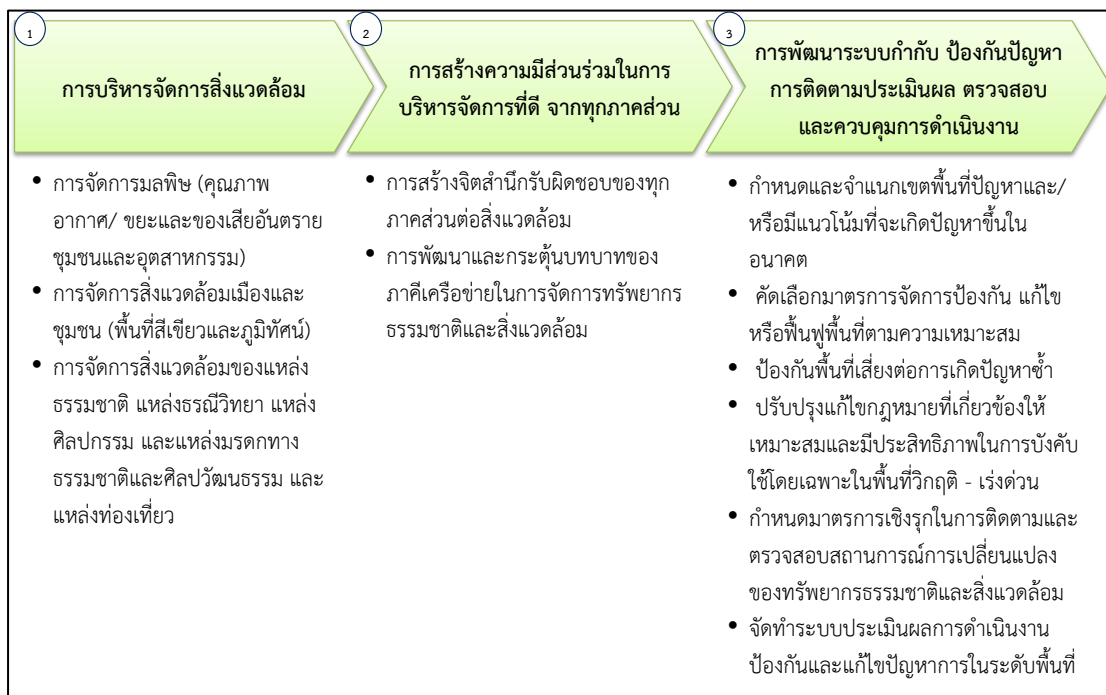
1) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการในทุกมิติ ควรเริ่มจากการจัดการมลพิษ (คุณภาพอากาศ/ขยะ และของเสียอันตรายชุมชน และอุตสาหกรรม) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน (พื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์) การจัดการสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรณีวิทยาแหล่งศิลปกรรม และแหล่งมรดกทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2) สร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดี จากทุกภาคส่วน ด้วยการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วนต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทของภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อร่วมกัน

3) การพัฒนาระบบกำกับ ป้องกันปัญหา การติดตาม/ประเมินผล ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน ด้วยการกำหนดและจำแนกเขตพื้นที่ปัญหาและ/หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาขึ้นในอนาคต จากนั้นคัดเลือกมาตรการจัดการป้องกัน แก้ไข หรือฟื้นฟูพื้นที่ตามความเหมาะสม วางแผนป้องกันพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาซ้ำ และท้ายที่สุดคือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติ/เร่งด่วน กำหนดมาตรการเชิงรุกในการติดตามและตรวจสอบสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทราบสถานะและวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืนควรจัดทำระบบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหในระดับพื้นที่

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี แบ่งออกเป็น 3 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 15

แผนภาพที่ 15 : GVC 14 การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

ภาคผนวก ข

รายละเอียดสถิติทางการ

(Official Statistics Metadata : OS Metadata)

รายละเอียดสถิติทางการ
(Official Statistics Metadata : OS Metadata)
อยู่ระหว่างการจัดทำโดยสถิติจังหวัด

แบบฟอร์ม
OS Metadata
รายละเอียดสถิติทางการ

1. สถิติทางการและรายการสถิติทางการ

- ด้าน : .....
- สาขา : .....
- หมวด : .....
- หมู่ (ถ้ามี) : .....
- หมู่ย่อย (ถ้ามี) : .....
- ชื่อสถิติทางการ : .....

รายการสถิติทางการ	หน่วยนับ	วิธีการคำนวณสถิติทางการ (ถ้ามี)
1.		
2.		
3.		

- ปีเริ่มต้นที่มีการจัดทำข้อมูล : .....
- ระดับการนำเสนอ :
  - ประเทศ   ภาค   จังหวัด   อำเภอ   ตำบล
  - เขตการปกครอง   อื่นๆ (ระบุ) .....

2. การเผยแพร่

- 1) ความถี่ในการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง   รายวัน   รายสัปดาห์   รายเดือน
  - รายไตรมาส   ราย 6 เดือน   รายปี   ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี   ราย 5 ปี   ราย 10 ปี   อื่นๆ (ระบุ).....
- 2) เงื่อนไขการเผยแพร่
  - เผยแพร่ได้   เผยแพร่ได้เมื่อมีคำขอและอนุมัติ
- 3) วัน/เดือน/ปี ที่คาดว่าจะเผยแพร่ (ระบุ) .....
- 4) วิธีการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - เอกสาร/รายงาน/สิ่งพิมพ์ (ระบุ).....
  - เว็บไซต์/URL ที่เข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง (ระบุ) .....
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
- 5) ภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่
  - ไทย   อังกฤษ   ไทย - อังกฤษ

6) นิยามที่เกี่ยวข้อง

คำนิยาม	ความหมาย	กฎหมาย/กฎระเบียบ/มาตรฐานที่อ้างอิง
		☐ กฎหมาย กฎระเบียบ ระบุ ..... ☐ มาตรฐานที่อ้างอิง ระบุ ..... ☐ กำหนดเอง

3. การผลิต/การจัดทำข้อมูล

- 1) ชื่องาน/รายงาน/ทะเบียน/โครงการ .....
- 2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - สัมภาษณ์
  - สำรวจ (ให้ระบุรายการดังต่อไปนี้ ด้วย)
    - ระเบียบวิธีทางสถิติ (ระบุระเบียบวิธีในการเลือกตัวอย่าง).....
    - ขนาดตัวอย่าง.....
    - อื่นๆ (เช่น วิธีประมาณค่า.....)
  - ทะเบียน
  - รายงาน
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
- 3) รายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - คุ้มครอง/ขอบเขตของประชากร.....
  - คาบเวลาอ้างอิง/วันที่สรุปข้อมูล.....
- 4) ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง   รายวัน   รายสัปดาห์   รายเดือน
  - รายไตรมาส   ราย 6 เดือน   รายปี   ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี   ราย 5 ปี   ราย 10 ปี   อื่นๆ (ระบุ)...
- 5) ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง   รายวัน   รายสัปดาห์   รายเดือน
  - รายไตรมาส   ราย 6 เดือน   รายปี   ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี   ราย 5 ปี   ราย 10 ปี   อื่นๆ (ระบุ)..
- 6) รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน (ระบุ) .....
  - จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูล (เช่น doc, xls, pdf, txt ฯลฯ)
    - .doc, docx   .xls, .xlsx   .csv   .pdf   .txt
    - อื่นๆ (ระบุ) .....
  - ฐานข้อมูล (ชนิดของฐานข้อมูล เช่น oracle, MySQL ฯลฯ)
    - Oracle   DB2   MS SQL   My SQL
    - อื่นๆ (ระบุชื่อ) .....
  - รูปแบบอื่นๆ (ระบุ) .....

4. หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวง : .....
 กรม/หน่วยงาน : .....
 สำนัก/ศูนย์/กอง : .....
 กลุ่ม/ฝ่าย : .....
 ชื่อผู้รับผิดชอบ : .....
 ตำแหน่ง : .....
 โทรศัพท์ : .....
 โทรสาร : .....
 E-mail address : .....

5. รายละเอียดมาตรฐานการจัดจำแนกที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่มี การจัด จำแนก	รายการรหัส การจัดจำแนก (Code list)*	มาตรฐานการจัดจำแนกที่นำมาอ้างอิง			
		ชื่อมาตรฐานที่อ้างอิง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการจัดทำมาตรฐาน อ้างอิง	ลักษณะการใช้งาน	ตารางเปรียบเทียบ ระหว่างการจำแนกที่ใช้ กับมาตรฐานที่อ้างอิง * (Mapping Table)
1)		☐ ไม่มี ☐ มี (ระบุมาตรฐานการจัด จำแนกทั้งหมดที่ใช้ เช่น TSIC 2009, ISO- 316)	ระบุชื่อหน่วยงาน : ..... โทรศัพท์ : ..... เว็บไซต์ : ..... e-mail :	☐ ใช้เหมือนมาตรฐานที่อ้างอิง โดยไม่เปลี่ยนแปลง ☐ นำมาตรฐานที่อ้างอิงมา ปรับบางส่วนแต่สามารถ เปรียบเทียบได้ทั้งหมด ☐ นำมาตรฐานมาปรับโดยไม่ สามารถเปรียบเทียบได้	
2)					

หมายเหตุ * แนบเอกสารหรือ Attach file

ติดต่อสอบถาม : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ

ด้าน	Email	โทรศัพท์
กลุ่มประสานสถิติด้านสังคม (สาขาสถิติด้านสังคม และ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	pechtida.p@nso.go.th, suwannika@nso.go.th, natpatson@nso.go.th	02-141-7445-6 091-774-6962
กลุ่มประสานสถิติด้านเศรษฐกิจ (สาขาสถิติด้านเศรษฐกิจ)	umaporns@nso.go.th, aphon@nso.go.th, nattanan.w@nso.go.th	02-141-7443 02-142-1311 091-774-7309
กลุ่มมาตรฐานสถิติ	pstand@nso.go.th	02-141-7447

ภาคผนวก ค

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- ประมวลภาพการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อยู่ระหว่างรอไฟล์ข้อมูลเพื่อบันทึกลง CD

